

Kuninkaantammen peruskoulu ja päiväkoti, 'Tammitalo'

SR-urakka

Tarjousten laatuarvioinnin pöytäkirja 28.10.2020

1	Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus	2
2	Arviointiryhmä	3
3	Laatuarviointi 1. vaiheessa	4
3.1	Osallistujat 1. vaiheessa	4
3.2	Laatuarvioinnin kriteeristö 1. vaiheessa	4
3.3	Ehdotuskohtainen arviointi 1. vaiheessa	5
3.4	Laatupisteet 1. vaiheessa	13
4	Esitys 2. vaiheeseen valittavista tarjouksista	14
5	Arviointi 2. vaiheessa	15
5.1	Osallistujat 2. vaiheessa	15
5.2	Laatuarvioinnin kriteeristö 2. vaiheessa	15
5.3	Yleisarviointi 2. vaiheessa	16
5.4	Ehdotuskohtainen arviointi 2. vaiheessa	18
5.5	Elinkaarikustannusten vertailupisteet	32
5.6	Laatupisteet 2. vaiheessa	32
6	Laatuarvioinnin tulos	33

Liitteet:

Liite 1: Arvioinnin perusteet ja ehdotusten pisteet 1. vaiheessa

Liite 2: Arvioinnin perusteet ja ehdotusten pisteet 2. vaiheessa

Liite 3: Elinkaarikustannus selvitys

1 KILPAILUN JÄRJESTÄJÄ, LUONNE JA TARKOITUS

Helsingin kaupunki järjesti Kaarelan kaupunginosan Kuninkaantammen uudelle asuinalueelle rakennettavan koulu- ja päiväkotirakennuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta kilpailun. Kilpailu järjestettiin yhdessä Suomen Arkkitehtiiton kanssa.

Hankintamenettelynä oli kilpailullinen neuvottelumenettely. Kilpailumuotona oli sovellettu suunnittelu- ja toteutuskilpailu (nk. Design and Build -malli), joka on tarkoitettu suunnittelu- ja urakointitahojen kokonaisuuksille. Kilpailun osallistujat valittiin julkisen ilmoittautumismenettelyn mukaisesti.

Kilpailun tarkoituksena oli valita Kuninkaantammen pk ja lpk- hankkeelle suunnittelija- ja toteuttajaryhmä, joka suunnittelee ja rakentaa toimivan, taloudellisen, elinkaarikustannuksiltaan edullisen, ympäristöön soveltuvan ja arkkitehtuuriltaan laadukkaan kokonaisuuden.

Hankintamenettely oli kilpailullinen neuvottelumenettely, jonka kuluessa voitiin karsia tarjoajien määrää. Kilpailun osallistujat valittiin osallistumishakemusten perusteella hankintailmoituksessa esitetyllä menettelyllä.

Kilpailun voittajaksi valittiin osallistuja, joka saa lopullisten tarjousten arvioinnissa parhaat yhteenlasketut laatu- ja hintapisteet.

Kilpailussa noudatettiin anonyymiteettia lopullisten suunnitelmien laadinnan kutsuun asti.

Kilpailun järjestäjä on nimennyt kilpailua varten arviointiryhmän, johon kuului myös Suomen Arkkitehtiiton nimeämä puolueeton ammattijäsen. Arviointiryhmän tehtävänä oli arvioida edellä mainitun kilpailuohjelman mukaisesti kilpailuun osallistuvien tarjoajien ehdotusten laatuarviointi sekä tehdä esitys päiväkotien urakoitsijaksi valittavasta yrityksestä.

2 ARVIOINTIRYHMÄ

Arviointiryhmään oli nimetty seuraavat jäsenet:

Kilpailun järjestäjän Helsingin kaupungin nimeämänä:

- Sirkka-Liisa Sundvall, vs. tiimipäällikkö, Kaupunkiympäristön toimiala/Rya/Roha
- Juha Aaltonen, projektinjohtaja, Kaupunkiympäristön toimiala /Rya/Roha
- Arto Manninen, projektinjohtaja, Kaupunkiympäristön toimiala /Rya/Rake
- Viivi Snellman, johtava arkkitehti, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala/Tilpa
- Vera Schulman, yksikön päällikkö, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala/Tilpa
- Kimmo Kuisma, projektinjohtaja, Kuninkaantammen alue, Kaupunginkanslia/Ary.
- Suvi Tyynilä, tiimipäällikkö, Kaupunkiympäristön toimiala/Maka/Aska
- Eero Nuotio, insinööri, Kaupunkiympäristön toimiala/Rya/Roha
-

Suomen Arkkitehtiliiton nimeämänä:

- Mikki Ristola, arkkitehti SAFA

Kilpailuprosessin aikana on arviointiryhmän jäsenistössä tehty seuraava, työtehtävien muutoksiin perustunut muutos:

- Viivi Snellmanin tilalle on nimetty Mia Kuokkanen (muistio pvm 14.10.2020)

Arviointiryhmä piti seuraavat kokoukset:

• 26.5.2020	1. vaiheen arviointi
• 29.5.2020	1. vaiheen arviointi
• 3.6.2020	1. vaiheen arviointi
• 14.10.2020	2. vaiheen arviointi
• 19.10.2020	2. vaiheen arviointi
• 21.10.2020	2. vaiheen arviointi
• 23.10.2020	2. vaiheen arviointi
• 28.10.2020	laatuarvioinnin vahvistaminen ja urakkahintojen avaus

Arviointiryhmän sihteerinä ja yhteyshenkilönä toimi arkkitehti Jussi Vuori, JADA Oy.

3 LAATUARVIOINTI 1. VAIHEESSA

3.1 Osallistujat 1. vaiheessa

Kilpailun ensimmäiseen vaiheeseen jätti määräaikaan mennessä kuusi osallistujaa ehdotuksen seuraavilla nimimerkeillä:

- Camelot
- Ekollon
- Hyrrä
- King's Oak W
- Kuninkaantammen kylätalo
- Prinssin paletti

Kaikki ehdotuksen todettiin kilpailuohjelman mukaisiksi ja hyväksyttiin mukaan arviointiin.

3.2 Laatu-arvioinnin kriteeristö 1. vaiheessa

Alustavien suunnitelmien arviointi

Laadulliset ominaisuudet painoarvoineen	yhteensä	100 %
A. Toiminnalliset ominaisuudet		50 %
a. <i>Kokonaisratkaisun toimivuus</i>		
b. <i>Sisä- ja ulkotilojen käytettävyys, toimivuus ja viihtyisyys, sisätilojen kalustettavuus</i>		
c. <i>Piha-alueiden toiminnallisuus ja kestävyys</i>		
d. <i>Turvallisuus</i>		
B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri / Arkkitehtoninen kokonaisratkaisu		50 %
a. <i>Kaupunkikuva, liittyminen ympäristöön, arkkitehtoninen kokonaisuus</i>		
b. <i>Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värit</i>		
c. <i>Sisätilojen arkkitehtuuri ja materiaalit</i>		
d. <i>Piha-alueiden arkkitehtoninen laatu</i>		

Suunnitelmien laatua arvioitaessa kiinnitettiin erityisesti huomiota seuraaviin tekijöihin:

A. Toiminnalliset ominaisuudet

Toiminnallisten ominaisuuksien arvioinnin laadullisista tekijöistä on saatava vähintään 50 % enimmäispisteistä, jotta kilpailuehdotus voidaan hyväksyä.

Pisteytysperiaate asteikolla: 0 pistettä (ei vastaa tavoitetta) – 5 pistettä (vastaa hyvin tavoitetta). Pisteytys 0,5 pisteen välein.

B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri / Arkkitehtoninen kokonaisratkaisu

Arkkitehtonisten ominaisuuksien arvioinnin laadullisista tekijöistä on saatava vähintään 50 % enimmäispisteistä, jotta kilpailuehdotus voidaan hyväksyä.

Pisteytysperiaate asteikolla: 0 pistettä (ei vastaa tavoitetta) – 5 pistettä (vastaa hyvin tavoitetta). Pisteytys 0,5 pisteen välein.

3.3 Ehdotuskohtainen arviointi 1. vaiheessa

Ehdotus ”CAMELOT”

Yleisvaikutelma ehdotuksen perusratkaisusta ja arkkitehtuurista on varmaotteinen, kustannustehokas ja järjestelmällinen. Kaupunkikuvallisena lähestymistapana ehdotuksessa on valittu koulurakennuksen arkkitehtoninen autonomisuus Kuninkaantammen muuten yhtenäisestä kaupunkikuvasta. Tämä voi sinänsä olla toimiva lähtökohta, mutta esitetty rakennuksen ilme on kuitenkin turhan ankara eikä onnistu ilmentämään Kuninkaantammen ilmastoivaita arvoja tai koulun ilmaisutaidon painotusta. Rakennuksen massoittelemisen ja julkisivujen käsittely on selkeää. Esitetyissä julkisivumateriaaleissa on hyvä materiaalin tuntu ja ne muodostavat laadukkaan kokonaisvaikutelman.

Koulun toiminnan tulisi avautua esitettyä aktiivisemmin Kuninkaantammenaukiolle ja tukea siten sekä koulu yhteisön että kaupunkiosayhteisön muodostumista. Koulu ja päiväkotitoiminnot ovat aktiivinen osa ympäröivää yhteisöä ja toiminnan näkyminen alueen pääaukiolle on suotavaa. Aukion reunalle tulisi sijoittaa aktiivisia ja rakennuksen jännittävimpiä tekemistä esitteleviä tiloja, kuten musiikin luokka ja bändiluokka tämänhetkessä suunnitelmassa. Musiikin tilojen lisäksi aukion reunalle on kuitenkin sijoitettu pukuhuoneet, varastotilaa ja lämmönjakohuone, jotka tuottavat umpinaista ja epäaktiivista katutason julkisivua. Rakennuksen pääsisäänkäynnin tulisi sijoittua paremmin aukion reunalle. Nyt pääsisäänkäynti sijoittuu aukiosta sivuun. Rakennuksen lähialueiden suunnittelussa tulisi huomioida paremmin lasten ikä (n. 1-10 vuotta) ja mittakaava. Rakennuksen suhteen tulee olla lämmin ja avoin suhteessa ympäristöönsä ja korkeita, muurimaisia pintoja tulisi pyrkiä välttämään. Jatkosuunnittelussa olisi syytä tutkia, voiko rakennuksen sovittaa paremmin maaston korkeuseroihin korkeiden sokkelien välttämiseksi.

Rakennusmassan kompakti muoto ja sijoittuminen tontille mahdollistavat ison piha-alueen ja yhtenäisen, luonnontilaisen tontin osan säilyttämisen. Oleskelupiha sijoittuu hyvin sisäänkäyntien läheisyyteen. Huoltoauton kääntymispaikka tulisi sijoittaa siten, ettei se johda pitkiin peruuttamismatkoihin koulun pihan läheisyydessä. Pihan kodan osalta on tutkittava, miten se on käytettävissä parhaiten ilmaisutaidon esittämiseen tilaohjelman mukaisesti. Sisäänkäynti- ja sadekatosten sekä päiväkodin kylmien ulkotilojen tulee tukea ympärivuotista ulkoilua ja noudattaa toiminnallisissa tavoitteissa ja tilaohjelmassa esitettyjä vaatimuksia. Pihalle rakennuksen yhteyteen tulisi sijoittaa enemmän katettua ulkotilaa. Myös tärkeimpien sisäänkäyntien tulisi olla katetut.

Laajennusvaraus sijoittuu kaupunkikuvallisesti luontevasti ja toteutuskelpoisesti tontin pohjoisreunalle, mutta ehdotuksessa on kuitenkin jäänyt esittämättä, miten päiväkodin ulkoyhteys pihalle järjestetään, kun laajennus on toteutettu.

Rakennuksen perusratkaisu, kolmesta massapalikasta ja niiden väliin jäävästä aulaosasta koostuva kokonaisuus, on selkeä ja rakennuksen mittakaavaan sopiva. Pohjapiirustusten jäsentely on selkeää ja rationaalista. Tehokkaasti rakennuksen keskelle sijoittuvasta keskusaulasta on hyvät yhteydet rakennuksen eri puolille. Keskusaulaan on välipohjan ja julkisivun yksinkertaisilla avauksilla saatu tilallista mielenkiintoa. Aulan toivoisi kuitenkin avautuvan paremmin pihan suuntaan. Jatkosuunnittelussa tulee huolehtia, ettei rakennukselle muodostu takapuolia, vaan että rakennus on saavutettavissa hyvin eri suunnista eri sisäänkäyntien kautta. Keskusaulan järjestelyt, sisä- tai uloskäyntiovet aulan lasiseinissä, eivät nyt joko tue rakennuksen saavutettavuutta eri suunnista tai tilan kulmien käyttämistä opetustoimintaan. Aulaportaan ratkaisu vaatii jatkokehitystä. Esitetty kierreporras on liian ahdas ja vaarallinen vauhdikkaille koululaisille rakennuksen ainoana sisäistä liikennettä palvelevana portaana. Näyttämö avautuu vain pieneen osaan ravintolatilasta, joka

sijoittuu suoraan pääsisäänkäynnin eteen. Ratkaisu ei tue juhlien järjestämistä ruokasalin puolella.

Kortteleiden toiminnalliset järjestelyt vaativat jatkokehitystä ja toiminnallisia puutteita tulee jatkokehityksessä korjata. Pohjapiirustuksissa tulee esittää kulkeminen ja rauhallisten opetustilanteiden mahdollistavat ratkaisut sekä se, täyttyvätkö tilaohjelmassa edellytetyt opetustilojen laajuudet. Aulan opetusparven opetukseen käytettävä pinta-ala tulee esittää jatkosuunnittelussa. Tulee myös esittää, miten likainen ja puhdas liikenne sekä kengättömät alueet on ajateltu toteutuviksi. Liikunnan pukuhuoneiden järjestelyissä puhdas ja likainen liikenne sekoittuvat. Kortteleiden wc-tilat ja naulakot sijaitsevat eri puolella opetuskortteleiden olohuonetta kuin kenkäeteinen. Näiden toimintojen sijoittumista korttelissa tulisi jatkosuunnittelussa tarkentaa välituntiliikenteen sujuvuuden kannalta toimintaa tukevalla tavalla. Sisäänkäyntien yhteyteen tulisi sijoittaa välitunnilta saavutettavia wc-tiloja.

Yhteisen oppimisen alueet ovat hallimaisia eivätkä mahdollista eriluonteisia, suojaisia oppimistilanteita. Kortteleiden olohuonealueet eivät saa suoraa luonnonvaloa ja tilallisuus muualla kuin keskusaulassa vaatii kehittämistä, jotta rakennus tukee erilaisia oppimispolkuja ja tarjoaa tunnelmaltaan vaihtelevampia tiloja. Hallinnon ja oppilashuollon tilojen tulisi sijaita lähellä toisiaan, jolloin ratkaisu tukisi paremmin henkilökunnan yhteistyötä. Kädentaitojen tilojen läpikuljettavuus ei tue opetus- tai asukaskäytön joustavaa toimintaa.

Päiväkodin toiminta-alueiden tulee muodostaa selkeästi hahmottuvia kokonaisuuksia. Päiväkodissa on toimintatiloiksi ja leikkiteisiksi nimitettyjä tiloja, jotka ovat käytännössä käytäviä. Ratkaisua tulee kehittää paremmin lasten ja henkilökunnan hyvinvointia ja lasten kehittymistä tukevaan suuntaan. Märkäeteiset ovat päiväkodin toiminnan kannalta olennaiset. Päiväkodille ei ole esitetty märkäeteisiä. Lisäksi päiväkodin wc-tilojen tulisi sijaita lähellä eteistiloja. Pienet päiväkotilapset sijoitetaan yleensä alimpaan kerrokseen ja heidän ryhmänsä ruokailevat toiminta-alueillaan, jonne ruoka kuljetetaan vaunuilla. Yhteyden keittiöön tulisi olla sujuva.

Siivoustiloista puuttuu maantasokerroksen omavalvonta-alueiden siivoamisen mahdollistava tila. Myös asukaskäyttöä palveleva pienkeittiö puuttuu. Kohdevastaavan tilan tulee olla helposti saavutettavissa oppilaille ja mahdollistaa aulan valvonta tilasta. Neuvottelutilojen sijoittelun tulee mahdollistaa niiden käyttö opetustiloina.

Ehdotus ”EKOLLON”

Ehdotuksesta välittyvä pyrkimys voimakkaasti paikan identiteettiä tukevaan ja sen päälle uutta identiteettiä rakentavaan julkiseen rakennukseen. Rakennus sijoittuu luontevasti Kuninkaantammenaukion reunalle. Suunnittelussa on eläydytty lasten mittakaavaan ja koulurakennuksen kutsuvaan ilmeeseen. Rakennus mukailee hyvin maastonmuotoja ja liittymä maahan on lapsen mittakaavassa avoin ja helposti lähestyttävä. Tontin korkeusero on hyödynnetty alakerralla maantasokerroksen alla rakennuksen itäpuolella.

Rakennuksen kokonaishahmo on kuitenkin vielä kirkastumaton ja kaipaa kiteyttämistä ja pelkistämistä. Jatkosuunnittelussa rakennuksen ulkohahmoa tulisi selkeyttää ja sovittaa yhteen rakenteellisesti sisätilan kanssa. Rakennuksen massoittelu on vielä tässä vaiheessa liian monimuotoista ja sattumanvaraista toteutuskelpoisuuden ja huollettavuuden näkökulmasta.

Perusratkaisultaan kolmesta massapalikasta ja niiden väliin rajautuvasta aulatilasta muodostuva rakennus on luontevasti saavutettavissa eri suunnista. Rakennusmassa mahdollistaa ison piha-alueen ja yhtenäisen, luonnontilaisen tontin osan säilyttämisen. Pihan keskelle rakennuksen kainaloon sijoitettu katsomoporras tukee koulun ilmaisutaidon opettamista. Laajennusvarauksen sijoittuminen mahdollistaa päiväkotitoiminnan jatkumisen häiriöttä laajennuksen toteutuessa sekä pihan liittymisen luontevasti asuinalueeseen.

Rakennuksen pääsisäänkäynti saisi avautua voimakkaammin aukion suuntaan. Tärkeimpien sisäänkäyntien tulisi olla katettuja. Huoltopiha tulisi mitoittaa niin, että huoltoajoneuvo mahtuu kääntymään siinä tai sinne turvallisesti. Lääkärin vastaanottohuoneiden edusta tulee suunnitella huomioiden tilojen yksityisyyden tarve.

Rakennuksen sisätiloihin muodostuu monimuotoisia tilallisia sarjoja keskusaulan lisäksi oppimiskortteleihin, jotka mahdollistavat erilaisten oppijoiden tarpeiden mukaisia poukamaia.

Hallinnon ja oppilashuollon tilat muodostavat onnistuneesti kokonaisuuden. Rakennuksen tilajakoa tulee kuitenkin jatkosuunnittelussa järkevöittää lisäämällä suorja seinälinjoja ja suorja kulmia sattumanvaraisen vinoilun vastapainoksi. Tilojen tulisi olla sen muotoisia, että ne ovat joustavasti kalustettavissa ja hyvin hyödynnettävissä. Useissa kohdissa tilat ovat mahdottoman kapeita ja kiilamaisia käytettävyyden ja kalustettavuuden näkökulmasta. Tilajärjestelyjä tulee selkeyttää ja suunnistettavuus varmistaa säilyttäen tilojen polveilevan luonteen, joka mahdollistaa tiloja myös tarkkailulle.

Maantasokerroksen ravintola avautuu miellyttävästi matalammasta tilasta rakennuksen kulmalta pihan suuntaan. Ravintola-alue on hyvin saavutettavissa myös laajennuksen suunnasta. Ravintolatilasta löytyy alue, josta ei kuljeta läpi ja joka soveltuu helposti opetustilanteisiin tai asukaskäytön tilaisuuksiin. Ravintola on valoisa ja käytettävissä myös ulkonäyttämön katsomona riippuen tilan ulko-oviratkaisusta. Ehdotuksessa on jäänyt esittämättä, miten ravintolasaliin rajautuu alueita eri-ikäisille. Lisäksi suunnitelmasta puuttuu asukaskäytön pienkeittiö.

Salin, näyttämön ja ravintolan muodostama kokonaisuus on kehityskelpoinen. Jatkosuunnittelussa olisi syytä tutkia, voiko näyttämö aueta paremmin, esimerkiksi epäsymmetrisesti tai kulmittain ravintolaan, jotta näyttämö ja ruokasali olisivat paremmin käytettävissä juhlaikäyttöön myös salin ollessa muussa käytössä. Näyttämön ja jommankumman tiloista joihin se on avattavissa tulisi muodostaa yleisökapasiteetiltaan mahdollisimman iso tila juhlaikäytössä. Kun näyttämö on sijoitettu epäsymmetrisesti salin pitkälle sivulle, salin kokoa ei saada hyödynnettyä täysin juhlaikäytössä. Kulku aulatiloihin on pyrittävä ohjaamaan niin, ettei se tapahdu ravintolasalin ja näyttämön välistä juhlaikäytön sujuvuuden ja ilmaisutaidon opetustilanteiden oppimisrauhan varmistamiseksi. Pukuhuoneiden tulee olla kalustettavia muodoltaan ja niiden lukumäärän tulee vastata tilaohjelmaa. Bänditilan tulee liittyä musiikin opetustilaan ja varastoon ja yhteys musiikin tiloista näyttämölle on varmistettava.

Pienet päiväkotilapset sijoitetaan yleensä alimpaan kerrokseen ja heidän ryhmänsä ruokailevat toiminta-alueillaan, jonne ruoka kuljetetaan vaunuilla. Yhteyden keittiöön tulisi olla sujuva.

Päiväkodin kerroskohtainen tuulieteinen vaikuttaa hyvältä ratkaisulta. Portaan mitoitus tulisi kuitenkin jatkosuunnittelussa kiinnittää huomiota ja varmistaa, että ulkoiluliikenne on sujuvaa. Kenkäeteinen palvelee korkeintaan 150 oppilasta. Porrashuoneen mitoituksessa tulee huomioida ruuhkatilanteet välitunneille kuljettaessa. Päiväkodin eteistilan ja keskusaulan liittymistä toisiinsa on tarkennettava huomioiden lasten turvallisuus.

Ehdotuksen opetustilojen tilalliset tavoitteet ja eriluonteiset alueet on suunniteltava tukemaan toimintaa. Neuvottelutilojen tulee olla käytettävissä opetukseen. Ikkunaseinä tulisi hyödyntää ensisijaisesti toiminnallisten tilojen luonnonvalon saamisen varmistavalla tavalla. Henkilökunnan työskentely-, neuvottelu- ja taukotilat olisi hyvä sijoittaa julkisivulle riittävän luonnonvalon saamiseksi näihin tiloihin. Siivouksen kerroksiin sijoittuvat tilat tulee jatkosuunnittelussa lisätä.

Ehdotus ”HYRRÄ”

Ehdotuksessa Kuninkaantammenaukiota on jatkettu koulun tontille isolla sisäänkäyntiaukiolla, mikä ei ole kaavan kaupunkitilallisen tavoitteen mukaista. Rakennuksen tulisi rajata Kuninkaantammenaukion aukiotila selkeämmin koko tontin sivun matkalla. Sisäänkäyntiaukio suuntautuu rakennusmassan pohjoispuolelle, mikä tekee aukioista aina toiminta-aikoina varjoisan. Ehdotuksen ratkaisu salin nostamisesta toiseen kerrokseen mahdollistaisi kaupunkitilaan avautuvien ja aukiota elävöittävien tilojen sijoittamisen aukion reunalle maantasokerrokseen. Tätä mahdollisuutta ei kuitenkaan ole hyödynnetty suunnitelmassa, vaan aukion reunalle sijoittuu pelkkää varastotilaa, mikä muodostaa yhdessä huoltopiha muurin kanssa umpinaista ja epäaktiivista julkisivua Kuninkaantammenaukiolle. Jatkosuunnittelussa tilojen sijoittumista tulisi kehittää niin, että aukion reunalle sijoittuu aktiivisia ja rakennuksen tekemistä aukion suuntaan esitteleviä tiloja. Myös pääsisäänkäynnin tulisi tapahtua paremmin Kuninkaantammenaukion reunalta. Kädentaitojen tilat avautuvat hyvin Karminikujalle katutilaa elävöittäen.

Rakennusmassan sisätaitteisiin muodostuu hyvin katettua ulkotilaa, jonka kautta on luontevaa järjestää sisäänkäyntejä. Kaikkia sisäänkäyntejä ei kuitenkaan ole sijoitettu rakennusmassaa ylittävän katon muodostamiin sisätaitteiden katoksiin, vaan eri sisäänkäyntejä varten on tehty ylimääräisiä sisäänvetoja eri kohtiin maantasokerrosta. Katosten ja sisäänkäyntien logiikkaa tulee selkeyttää.

Piha-alueet saisivat jättää yhtenäisempiä luonnontilaisia metsäalueita, jotka toimisivat puskurivyöhykkeenä Kuninkaantammenkierron suuntaan. Piha edellyttää pengerrystä, jos toiminnot sijoittuvat esitetyllä tavalla ja on epäselvää, voidaanko puut säilyttää pengerrättävillä alueilla. Huolto ulottuu kauas Kuninkaantammenkierrolta maantasokerroksen päiväkodin tilojen ohi aina Kuninkaantammenaukion nurkalle asti. Jatkosuunnittelussa tilaryhmien sijoittumista tulisi kehittää niin, että huoltoa ei tarvitsisi tuoda niin pitkälle.

Yleisvaikutelma ehdotuksessa esitetyistä julkisivumateriaaleista ja -detaljiikasta on laadukas. Rakennuksen liittyminen ympäristöön ja maantasokerroksen julkisivukäsittely voisi kuitenkin olla kutsuvampaa. Julkisivuaukotuksen vaihtelu saattaisi tuoda lapsen kannalta kiinnostavia tilanteita sisätiloihin. Ehdotuksesta ei kuitenkaan ole vielä hahmotettavissa julkisivujen ja sisätilojen suhdetta. Vaikka ikkuna-aukkojen koot vaihtelevat, julkisivukäsittely näyttyy liian monotonisena. Aukotuksessa kaipaisi esimerkiksi maantasokerroksen kädentaidon ja musiikin tilojen korostamista isommilla avauksilla. Lapsen silmäkorkeudelle muodostuu pitkiä muurimaisia pintoja. Huolto- ja toimintatilojen sijoittelu suhteessa julkisivuihin on joissakin kohtaa rakennusta epäjohdonmukaista. Julkisivuissa on umpipintoja kohdissa, joissa voisi sisätilojen näkökulmasta olla hyödyllistä sijaita ikkuna, toisaalta opetustilat aukeavat huoltopihalle. Jatkosuunnittelussa tulisi pyrkiä hyödyntämään paremmin näkymiä ja luonnonvaloa hyvinvoinnin ja oppimisen tukena.

Keskusaulan tilallisuus vaikuttaa lupaavalta. Tapa, jolla aulan kierto avautuu vaihtelevasti aulaan ja ulkotilaan ja se, miten oppimistilat sijoittuvat joko aulan tai julkisivun puolelle kiertoan nähden on kiinnostava. Keskusaulan liittymistä oppimisalueisiin ja julkisivujen avauksiin tulee selkeyttää.

Aulan käytävätilat ovat vielä jäsentymättömiä. Keskusaulan lehtereen 2. kerroksessa toivoisi olevan muutakin kuin liikennetilaa. Tekemällä 2. kerroksen aulaan leveämpiä kohtia ja avoimia tai rajattavia rinnakkaistiloja, aulaa voidaan käyttää paremmin myös oppimisympäristönä. Rakennuksesta puuttuu aulaporras. Jatkokehityksessä yhden kolmesta porrashuoneesta voisi korvata avoimella aulaportaalla, joka olisi arkikäytön kannalta parempi ratkaisu esimerkiksi oppilaiden kulkiessa 2. kerroksen kortteleista ruokailuun.

Rakennuksen massoittelun sekä tilaryhmien ja keskusaulan sijoittumisen perusratkaisu on selkeä, vaikka tilaryhmien jäsentely ja liittyminen keskusaulaan onkin vielä hioutumatonta. Perusratkaisuna salin nostaminen toiseen kerrokseen ja erottaminen maantasokerrokseen

ruokasalin yhteyteen sijoitetusta näyttämöstä on valinta, joka rajaa pois osan näyttämön ja salin monikäyttömahdollisuuksista. Ratkaisu edellyttää, että ruokasalin ja näyttämön liittyminen suunnitellaan mahdollisimman hyvin juhlaikäyttöä palvelevana kokonaisuutena. Salin nostamisella saavutettava maantasokerroksen julkisivun vapautuminen muille tiloille tulisi samalla hyödyntää kaupunkikuvallisesti ulkotilaan avautuvilla tiloilla. 2. kerrokseen sijoittuvien pukuhuonetilojen yhteys ulkoliikuntaan on haastava ja sitä tulisi kehittää, nyt yhteys kulkee keskusaulan ja porrashuoneen kautta sisäänkäyntiaukiolle.

Ravintolasalin toiminnallisuutta tulisi jatkosuunnittelussa kehittää niin, että syntyisi rauhallisia nurkkauksia opetustilanteille. Näyttämö tulisi suunnata selkeämmin kohti ravintolasalia ja kulku tulisi pyrkiä ohjaamaan niin, ettei se tapahdu ravintolasalin ja näyttämön välistä juhlaikäytön sujuvuuden ja ilmaisutaidon opetustilanteiden oppimisrauhan varmistamiseksi. Nyt näyttämö sijoittuu sivuun ruokasalin päätilasta ja heti pääsisäänkäynnin viereen, mikä ei ole toivottavaa.

Musiikin opetustilat voisivat avautua paremmin julkisivussa. Nyt musiikin tila liittyy julkisivuun vain kapealta sivultaan.

Yhteisöllisen opetustilan tulisi toimia useamman ryhmän erillisenkin toiminnan mahdollistavana tilana. Sen ei tule olla läpikuljettava ja ihanteellisesti intensiivisistä tiloista ainakin osa olisi saavutettavissa kulkematta yhteisöllisen tilan läpi. Pienryhmätiloista ainakin osan tulisi olla välittömästi yhteydessä yhteisen oppimisen tilaan, jotta eriyttäminen olisi mahdollista. Yhteisen oppimisen tilan tulisi rajautua selkeästi esimerkiksi ravintolasta.

Päiväkodin märkäeteisten tulisi olla sujuvasti yhteydessä toiminnallisiin alueisiin ja mahdollistettava pukeutumistilanteiden valvonta. Porrashuoneiden mitoituksessa tulee huomioida arjen käyttöturvallisuus ja ruuhkat.

Aulatiloihin umpinaisten rakennusosien ja niiden väleissä avautuvien näkymien välille syntyy mielenkiintoista tilallista vaihtelua. Naulakko- ja reppukaappialueet voisivat sijoittua portaiden ja toiminnallisten alueiden väliin rakennusrungon pimeimpään osaan, jolloin ikkunaseinät vapautuisivat toiminnallisille tiloille. Naulakkoalueet ovat vielä varsin laajat pohjapiirustuksen yleisen jäsentymättömyyden takia. Jatkosuunnittelussa olisi syytä tutkia luontevia tapoja rajata naulakko- ja opetustilat joustavasti, mutta samalla opetustilanteiden rauhallisuuden takaavalla tavalla. Intensiivisen työn tilat jäävät yhteisen oppimisen alueiden taakse, mikä aiheuttaa läpikulkua. Yhteisen oppimisen alueet ovat hallimaisia eivätkä mahdollista eriluonteisia, suojaisia oppimistilanteita.

Päiväkodin märkäeteisten, eteisten ja wc-tilojen toiminta-aluekohtaisen yhteyden tulee olla sujuva ja kokonaisuuden selkeästi hahmotettava. Keskusaulan tulisi toimia myös kerrosten välisen liikkumisen mahdollistavana tilana. Keskusaulaa kiertävää käytävää tulisi voida hyödyntää katselutilana näyttämölle. Liikuntasaliin liittyvät käytävät eivät ole sosiaalisesti hyvin valvottavia ja kannustavat ympärijuoksemiseen.

Hallinnon kortteli ja oppilashuolto muodostava hyvän toiminnallisen kokonaisuuden, mutta tilakokonaisuus on 3. kerrokseen sijoitettuna huonosti saavutettavissa. Hallinnon korttelin ja oppilashuollon järjestelyt ovat tilallisesti tylsät ja huonosti toimivat, esimerkiksi terveydenhoitajan tila on nyt saavutettavissa vain lepohuoneen kautta. 3. kerroksen toivoisi liittyvän tilallisesti paremmin keskusaulaan ja mahdollinen aulaporras voisi liittää myös 3. kerroksen muuhun rakennukseen. 3. kerroksen käytävämäisyyttä vähentäisi niiden tilojen, joissa se on toiminnallisesti mahdollista, liittyminen avoimesti käytävään avaten sitä julkisivuille ja tehden siitä viihtyisemmän ja väljemmän.

Ehdotus ”Kuninkaantammen kylätalo”

Rakennuksella on selkeä, positiivinen luonne, joka tukee Kuninkaantammen alueellisia tavoitteita. Suunnitelma on ilmeeltään koululaisia ja asukkaita yhdistävä julkinen keskusrakennus ja perusratkaisultaan virkistävä ja raikkaasti omanlaisensa koulurakennus. Rakennusmassalle ei muodostu selkäpuolia, vaan se on kutsuva kaikista suunnista. Ehdotuksen luonne ja runsas puun käyttö vahvistavat Kuninkaantammen ilmastoviisasta identiteettiä. Mittakaava rakennuksen lähiympäristössä ja liittyminen pihaan ja ympäröiviin alueisiin huomioi hyvin lapsen mittakaavan.

Maantasokerroksen pykällystä voisi jatkosuunnittelussa varioida toiminnallisesti tarkoituksenmukaisempien ulkoalueiden rajaamiseksi. Nyt esimerkiksi huoltopiha ja jätekeräys sijoittuvat eri sisäänvetoihin, mikä ei ole toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti hyvä ratkaisu. Pääsisäänkäynnin tulisi erottua paremmin. Tarvitseeko katoksen jatkua kauttaaltaan rakennuksen ympäri vai voisiko sitä jäsentää osiin katoksen katkaisevilla, katoksen räystäsinjaan tai siitä yli työntyvillä rakennusmassoilla? Ehdotuksen mukaisen yhtenäisen katoksen korkeus näyttää alarinteessä ja pihan puolella jäävän perusteettoman suureksi. Julkisivuihin tarvitaan suuruuskotuksen lisäksi toinen, pienempi aukotustapa, jotta kaikkiin toiminnallisiin tiloihin saadaan järjestettyä tarvittavat ikkunat.

Rakennus huomioi maastonmuodot ja muodostaa kutsuvaa kaupunkitilaa. Massoittelemuksen perusratkaisu muodostaa hyvin ja luontevasti katettuja polkupyörä- ja lastenvaunupaikkoja sekä katettuja sisäänkäyntejä, toisaalta katettua ulkotilaa muodostuu jopa ylimitoitettussa laajuudessa. Pihalla tulisi säilyä yhtenäisempi metsäinen alue ja rakennuksen tulisi säästää pihaa enemmän 1. vaiheessa. Rakennus voisi myös jättää selkeämmän yhteyden piha-alueille Karminnikujan asuinrakennusten suunnasta.

Esitetty laajennusvaraus ja tapa, jolla laajennus toteutettaisiin, on epärealistinen. Laajennusvarauksen on oltava yhdessä paikassa ja toteuttavissa koulutyön ollessa käynnissä samaan aikaan. Laajennuksen toteuttaminen rakentamalla lisäkerroksia 1. vaiheen päälle ei ole uskottava ratkaisu. Laajennuksen tulisi tapahtua jompaakumpaa sakaraa jatkamalla, mikä edellyttää mahdollisesti sakaroiden lyhentämistä siirtämällä enemmän 1. vaiheen tiloja yläkertaan. Kaupunkikuvallisesti Kuninkaantammenaukion katutila olisi hyvä rakentaa valmiiksi 1. vaiheessa ja laajennusvaraus voisi sijoittua tontin pohjoisreunalle Karminnikujan katutilan myöhemmäksi viimeistelemiseksi. Huoltopiha- ja jätehuolto tulee järjestää niin, että huoltoajoneuvo mahtuu kääntymään turvallisesti sekä niin, etteivät jäteastiat ole toiminnallisten tilojen ikkunoiden edessä.

Keskusaulan sijoittuminen L-massan nivelkohtaan ja liittyminen kaikkiin kolmeen merkittävään suuntaan, aukiolle, Karminnikujalle ja pihalle, on onnistunut ratkaisu. Aulan kierto pihajulkisivuja pitkin on miellyttävä ratkaisu. Tämä voisi kuitenkin toteutua pitemmällä matkalla maantasokerroksessa ja myös yläkerrassa. Kapea runkosyvyys mahdollistaa erinomaisesti runsaan luonnonvalon tiloihin.

Ravintolaan jää luiskan ja katsomoportaiden väliin opetustilanteet mahdollistava paikka, jota on vahvistettava jatkosuunnittelussa. Näyttämö tavoittaa suuren alueen, mutta voisi avautua vielä paremmin isoon ravintolatilaan. Jatkosuunnittelussa on ratkaistava, miten juhlatilaan saavutaan suuremmissa juhlissa ilman että näyttämön ja katsomotilan välissä on pääkulkureitti näyttämön sijoituessa pääsisäänkäynnin viereen. Musiikin opetustilojen tulee saada suoraa luonnonvaloa.

Puku- ja pesutilojen tulee liittyä suoraan saliin. Pukuhuonekäytävällä sekoittuu esitetystä ratkaisusta puhdas ja likainen liikenne. Asukaskäytön ja oppilaiden ja henkilökunnan omatoimisen omien jälkien siivoamisen siivoustilat esitettävä.

Päiväkodin toiminnallisten tilojen sijoittumista julkisivuille ja suoran luonnonvalon ääreen tulee vahvistaa ja tutkia naulakkoalueiden sijoittamista osin myös rungon keskelle. Lapset saatetaan päiväkotiin pihan kautta ja märkäeteisten tulisi sijoittua nimenomaan pihan

suuntaan. Ehdotuksessa märkäeteisten laajuus on kaksinkertainen tilaohjelmaan verrattuna. Erillisiä vaate-eteisiä ei sen sijaan ole esitetty ollenkaan. Samaan kerrokseen peräkkäin sijoitetut päiväkodin toiminta-alueet aiheuttavat läpikulkuliikennettä. Pienten päiväkotilapsien ryhmät ruokailevat toiminta-alueillaan, jonne ruoka kuljetetaan vaunuilla. Yhteyden keittiöön tulee olla sujuva.

Päiväkotilapsille on esitetty oma ruokailutila ja linjasto. Myös linjaston huoltoyhteyden keittiöön tulee olla sujuva ja linjaston tulisi mielellään olla samassa tasossa keittiön kanssa.

Oppimis- ja virkistyskäyttöön esitetyt parvekealueet ovat hyvä toiminnallinen lisä. Parvekkeelle voisi olla yhteys myös suoraan aulasta. Keskusaulassa on potentiaalia kehittyä molempien kerrosten yhteisölliseksi keskustilaksi. Katsomoportaiden yläpäässä voisi olla keskusaulaan avautuvaa tilaa, esimerkiksi korttelin yhteisen oppimisen tila, mikä saisi samalla myös suoraa luonnonvaloa. Yläkerroksen aulan toivoisi liittyvän paremmin maantasokerroksen aulaan sekä myös avautuvan pihan suuntaan. Poistumisturvallisuus 2. kerroksesta on varmistettava. Sakaroiden poistumisportaat maantasoon tulisi sijoittaa erillisiin porrashuoneisiin avoporraskaisun sijasta.

Ehdotus ”Prinssin paletti”

Rakennus rajaa hyvin Kuninkaantammenaukion aukioktilan ja rakennuksen sijoittuminen sekä kompakti koko mahdollistavat ison ja yhtenäisen luonnontilaisena säilyvän metsäpihan. Pääsisäänkäyntiä on korostettu onnistuneesti ja sisäänkäynti tapahtuu hyvin aukion reunalta. Rajattuun sisäpihaan keskittyvä perusratkaisu kääntää selkänsä joka suuntaan, mikä ei ole tällä tontilla perusteltu ratkaisu. Sisäpihan tarkoitus jää epäselväksi. Rakennuksen toivoisi syleilevän ja avautuvan paremmin laajalle metsäpihalle. Rakennuksen julkisivukäsittelyä ja liittymistä ympäristöön tulisi kehittää kutsuvammaksi. Nyt maantasoon muodostuu lapsen katselukorkeudelle pitkiä muurimaisia umpipintoja.

Sisäpihaa on rajattu tarpeettoman paljon muusta pihasta porrashuoneen ja ulkovarastojen sijoittelulla. Porras jakaa pihan oudosti kahteen osaan ja tekee sisäpihan valvottavuudesta huonon, jolloin sisäpihasta saattaisi muodostua pussikaljapaikka ilman sosiaalista valvontaa ilta-aikaan. Sisäpiha jää varjoiseksi eikä tue liittymistä piha-alueisiin tai ympäristöön. Pihan toimintojen ja topografian yhdistämistä ei ole esitetty. Huoltopihan sijainti ja yhdistyminen huoltoreittiin on puutteellinen ja huoltopihaan liittyvä aukio merkillinen. Huollon tulee olla selvästi rajattu muusta toiminnasta.

Estradikaavion perusteella ehdotuksessa on huomioitu koulun painotus, vaikka estradien tunnistaminen pohjapiirustuksista sekä niiden käytettävyys vaatii jatkokehitystä.

Kädentaitojen tilat avautuvat esimerkillisen hyvin aukiolle.

Pohjapiirustusten tilajäsentely on sekavaa. Eri tilojen liittymistä toisiinsa ja liikennetilojen ja tilaryhmien rajautumista ja mittasuhteita tulisi selkeyttää. Pohjapiirustuksista välittyvä tavoitteena polveileva tila, johon sijoittuu eriluonteisia, asteittain rajautuvia osia. 2. kerroksessa on paljon aulatilaa, jonka toimivuus opetuskäytössä on kyseenalaista. Nyt sekä kortteliaukioiden että aulatilat ovat samanleveyttä tilaa, joka on käytettävyydeltään opetustilanteisiin hankalaa ja läpikuljettavuuden seurauksena todellisuudessa pääosin liikennetilaa. Yhteisen oppimisen alueet käytännössä puuttuvat, koska ne ovat jääneet suurelta osin aulamaisiksi laajemmiksi kulkutiloiksi.

Tilat edellyttävät paljon kulkemista suhteessa rakennuksen kokoon ja yhteydet tulisi jatkosuunnittelussa järjestää tehokkaammin. Kohtaamo ei voi sijaita käytävällä ja tilan tulee mahdollistaa luottamukselliset keskustelut. Ehdotuksessa jää epäselväksi, mihin tilakokonaisuuteen luonnontutkimustila liittyy. Neuvottelutilojen tulisi olla käytettävissä opetukseen.

Pohjapiirustukseen muodostuu katvealueita, huonosti valvottavaa tilaa ja sokkelomaisuutta. Sisätilojen suunnistettavuutta tulee parantaa. Keskusporrastilan sijainti on rauhaton ja irrallinen. Jatkosuunnittelussa olisi syytä tutkia, miten katsomoporras kerää paremmin toimintoja ympärilleen.

Ravintolan läpi ei ole kulkua, mikä mahdollistaa hyvin sen käyttämisen opetustilanteissa. Pääsisäänkäynnin aulatilán merkitys jää epäselväksi ja keskusaulan liittymistä sen läpi aukion suuntaan tulisi parantaa. Ravintolaa ei voida hyödyntää näyttämön katsomotilana. Kulku pääsisäänkäynniltä on ohjattu ahtaasti näyttämön ja katsomoportaiden välistä. Katsomoportaan edusta on liian ahdas juhlatilanteita ja jatkuvaa läpikulkuliikennettä ajatellen. Esteetön yhteys aulan ja ravintolan tasoeron välillä on hissín varassa.

Kädentaitojen tilaryhmän tilajakoa ei ole esitetty, mikä on jatkosuunnittelussa tarkennettava asia. Miten järjestetään tilojen huolto ja tavarán kuljetus?

Osa päiväkodin tupatiloista ei saa lainkaan suoraa luonnonvaloa. Päiväkodin eteistilat ovat jäsentymättömät ja näitä tulee tarkentaa jatkossa. Päiväkodin toiminta-alueiden tulee muodostaa selkeästi hahmottuvia kokonaisuuksia. Pienten päiväkotilasten ryhmät ruokailevat toiminta-alueillaan, jonne ruoka kuljetetaan vaunuilla. Yhteyden keittiöön tulee olla sujuva.

Pukuhuonetilojen yhteys saliin ja ulkoliikuntaan tulee ratkaista niin, etteivät puhdas ja likainen liikenne risteä. Ehdotuksessa ei ole esitetty näyttämön korkeusasemaa.

Ehdotus ”KING’S OAK W”

Ehdotus on arkkitehtonisesti kunnianhimoton ja jäänyt sisällöllisesti kesken ja ratkaisematta. Kolmiomainen rakennusmassa, jossa pihan puolen pitkä vino sivu pykältää on sinänsä kaupunkikuvallisesti kehityskelpoinen lähtökohta ja pieni sisäänkäyntipiha aukion nurkassa merkitsee sisäänkäynnin paikan. Suunnitelman ulkoista ilmettä vaivaa kuitenkin tietty arkisuus ja parakkikoulumaisuus. Rakennuksen massoittelu ja julkisivukäsittely ovat jääneet liian kaaviomaisiksi. Rakennus ei ilmennä julkisen rakennuksen arvokkuutta vaan on yleisilmeeltään hyvin vaatimaton. Julkisivut kaipaisivat isompia lasiseinävauksia samankokoisen perusaukotuksen rinnalle. Vaatimusta viherkatosta ei ole ratkaistu luontevasti.

Pihan reunalle muodostuu julkisivun pykällysten väliin hyvin katettua ulkotilaa. Huoltopiharatkaisu on toimiva. Toiminnalliset piha-alueet on esitetty vain isoina tyhjinä tilavarauksena, mikä tekee niiden arvioinnista haastavaa. Metsämäisessä osassa pihaa on esitetty polkujen ja ulkoluokkien muodostama verkosto, mikä vaikuttaa lähtökohtaisesti kiinnostavalta ratkaisulta.

Ehdotuksessa sisätilojen jäsentely muistuttaa liikaa perinteistä käytävä ja luokkahuoneet -mallia, eikä hyödynnä uudenlaisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. Etäisyydet rakennuksen sisällä tuntuvat pitkiltä käytävämaisestä aulasta johtuen. Pohjapiirustuksista ei hahmotu korttelikokonaisuuksia, vaan pelkkiä luokkahuoneita käytävämaista aulaa pitkin. Liikuntasalin sijoittaminen pihan puolelle keskelle rakennusta tekee sekä aulatilán että pihajulkisivun umpinaiseksi ja muodostaa sisätilaan pitkän ohitettavan matkan. Päiväkodin sijoittuminen rauhattomalle paikalle välittömästi pääsisäänkäynnin yhteyteen tuntuu vääraltä ratkaisulta. Maaston laskeminen tontin pohjoisreunalla on hyödynnetty aukion tasossa olevan maantasokerroksen alle työntyvällä alemmalla maantasokerroksella, johon on sijoitettu teknisiä tiloja kellarimaiseen tilaan.

Rakennuksen aulatila ei saa luonnonvaloa eikä liity ulkotiloihin, vaan sijoittuu rungon keskelle tilojen reunustamana. Aulan porrás on vaatimaton. Sisätilán arkkitehtuuriin ei ole suunnittelussa eläydytty. Aulatilaa tulisi avata monessa kohtaa julkisivulle riittävän luonnonvalon saamiseksi ja sisätilojen viihtyisyyden parantamiseksi. Tilanne olisi

kehitettävissä paremmaksi muuttamalla rajattuja luokkia aulan sivuilla avoimesti aulaan liittyviksi avoimiksi oppimistiloiksi. Lisäksi rungon syvimmän kohdan keskusaulaan olisi mahdollista tuoda ylävaloa. Opetusaulat ovat lähinnä läpikulkutilaa ja todellisuudessa käytäviä. Ruokalinjat sijaitsevat mahdottoman kaukana keittiöstä. Tilakohtaisia pinta-aloja ei ole esitetty ja jää epäselväksi, vastaavatko pinta-alat tilaohjelmaa, kun lähes kaikki oppimistilat ovat samankokoisia luokkahuoneita. Pukuhuoneiden yhteys ulkoliikuntaan, keskeltä rakennusta ja aulan kautta, on heikko. Myös musiikkiluokan yhteys näyttämöön on heikko. Luokkahuoneista ei ole järjestettävissä pakoreittiä, joka ei kulkisi aulatilan kautta.

3.4 Laatusuhteet 1. vaiheessa

Arviointiryhmä arvioi ehdotukset ja päätti kokouksessaan 3.6.2020 ehdotusten kriteerien A ja B pisteet ja samalla niiden suhteutetut laatusuhteet (0-5 pistettä):

• Camelot	11,5+11 pistettä	(2,81/5)
• Ekollon	13+11 pistettä	(3,00/5)
• Hyrrä	10,5+10 pistettä	(2,56/5)
• King's Oak W	5+5 pistettä	(1,25/5)
• Kuninkaantammen kylätalo	14,5+16 pistettä	(3,81/5)
• Prinssin paletti	10+10,5 pistettä	(2,56/5)

Arviointiryhmä totesi, että ehdotuksen King's Oak W ei saanut laatu-arvioinnissa jatkovaiheeseen pääsyä varten vaadittua 50 % maksimipisteistä toiminnallisten eikä kaupunkikuvallisten ominaisuuksien ja arkkitehtuurin osalta, joten tämän ehdotuksen laatijoita ei voi valita toiseen vaiheeseen.

4 ESITYS 2. VAIHEESEEN VALITTAVISTA TARJOUKSISTA

Arviointiryhmä päätti kokouksessaan 3.6.2020 yksimielisesti esittää toiseen vaiheeseen valittavaksi viisi laatuarvioinnissa eniten yhteispisteitä saanutta eli seuraavien tarjousten laatijat:

- Camelot
- Ekollon
- Hyrrä
- Kuninkaantammen kylätalo
- Prinssin paletti

5 ARVIOINTI 2. VAIHEESSA

5.1 Osallistujat 2. vaiheessa

Kilpailun toiseen vaiheeseen jätti määräaikaan mennessä neljä osallistujaa ehdotuksen seuraavilla nimimerkeillä:

- Camelot
- Ekollon
- Hyrrä
- Kuninkaantammen kylätalo

5.2 Laatuarvioinnin kriteeristö 2. vaiheessa

Lopullisten suunnitelmien arviointi

Laatuarvioinnissa käytettävät vertailuperusteet painoarvoineen (**yhteensä 50 %** maksimipisteistä) ovat:

A. Toiminnalliset ominaisuudet	17,5 %
a. <i>Kokonaisratkaisun toimivuus</i>	
b. <i>Sisä- ja ulkotilojen käytettävyys, toimivuus ja viihtyisyys, sisätilojen kalustettavuus</i>	
c. <i>Piha-alueiden toiminnallisuus ja kestävyys</i>	
d. <i>Turvallisuus</i>	
B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri / Arkkitehtoninen kokonaisratkaisu	17,5 %
a. <i>Kaupunkikuva, liittyminen ympäristöön, arkkitehtoninen kokonaisuus</i>	
b. <i>Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värit</i>	
c. <i>Sisätilojen arkkitehtuuri, materiaalit ja värit</i>	
d. <i>Piha-alueiden arkkitehtoninen laatu</i>	
C. Tekniset ominaisuudet, elinkaarikestävyys	15 %
a. <i>Ylläpidettävyys, siivottavuus, huollettavuus</i>	
b. <i>Riskirakenteiden välttäminen, pitkäaikaiskestävyys</i>	
c. <i>Elinkaarikustannukset</i>	

Hintaominaisuudet painoarvoineen (**yhteensä 50 %** maksimipisteistä).

D. Urakkahinta	50 %

Suunnitelmien laatua arvioitaessa kiinnitettiin erityisesti huomiota seuraaviin tekijöihin:

A. Toiminnalliset ominaisuudet

Toiminnallisten ominaisuuksien arvioinnin laadullisista tekijöistä on saatava vähintään 50 % enimmäispisteistä, jotta kilpailuehdotus voidaan hyväksyä.

Pisteytysperiaate asteikolla: 0 pistettä (ei vastaa tavoitetta) – 5 pistettä (vastaa hyvin tavoitetta). Pisteytys 0,5 pisteen välein.

B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri / Arkkitehtoninen kokonaisratkaisu

Arkkitehtonisten ominaisuuksien arvioinnin laadullisista tekijöistä on saatava vähintään 50 % enimmäispisteistä, jotta kilpailuehdotus voidaan hyväksyä.

Pisteytysperiaate asteikolla: 0 pistettä (ei vastaa tavoitetta) – 5 pistettä (vastaa hyvin tavoitetta). Pisteytys 0,5 pisteen välein.

C. Tekniset ominaisuudet, elinkaarikestävyys

Esitetyt vähimmäisvaatimukset tulee täyttää.

Kohdat C.a. ja C.b. pisteytetään asteikolla: vähimmäisvaatimus 0 pistettä - ajateltu maksimi 5 pistettä. Pisteytys 0,5 pisteen välein.

Kohdassa C.c. pisteytys arviointitaulukossa annetuin perustein.

5.3 Yleisarviointi 2. vaiheessa

Kaupunkikuva ja liittyminen ympäristöön

Kuninkaantammen uuden peruskoulun ja päiväkodin varaan on uuden kaupunginosan tärkeimpänä julkisena rakennuksena laskettu paljon. Rakennus tulee muovaamaan Kuninkaantammen kaupunkikuvallista ilmettä ja identiteettiä enemmän kuin mikään muu kaupunginosan rakennuksista. Rakennusta varten ollaan rakentamassa kaupunginosan keskusaukiota, jonka reunalla koulu- ja päiväkotirakennuksen tulisi lunastaa paikkansa kaupunginosan keskusrakennuksena. Rakennus tulee toimimaan paitsi koulu- ja päiväkotirakennuksena, myös koko kaupunginosan yhteisenä olohuoneena ja kohtaamispaikkana, joka on täynnä toimintaa aamusta iltaan ja jonka toiminta säteilee ympäröivään kaupunkitilaan. Uuden rakennuksen tulisi myös ilmentää Kuninkaantammen ilmastoviisaita arvoja monipuolisesti suunnitteluratkaisujensa kautta.

Kuninkaantammella on omaleimainen ja tunnistettavaksi muodostuva, perinteiseen rakentamiseen ja kaupunkiympäristöön viittava katukuva ja kattomaailma, joka antaa paljon kosketuspintaa uudisrakennuksen hahmon ideointiin ja joka on samalla hyvin salliva erilaisen massoittelun, materiaalien, värien ja kattomuotojen suhteen. Kilpailijat saattoivat joko kytkeytyä tai olla kytkeytymättä Kuninkaantammen ilmeeseen, mutta joka tapauksessa kaupunkikuvallisen ratkaisun tulisi olla kirkas, harkittu, tasapainoinen ja ympäristöään kohottava. Kookkaan rakennuksen pilkkominen ympäristöään vastaavaan mittakaavaan sekä perinteisten kattomuotojen käyttö nähtiin kilpailutehtävässä perusteltuna, mutta arvioinnissa painotettiin kuitenkin kaupunkikuvan puolesta ennen kaikkea uudisrakennuksen kokonaisvaikutelmaa, miten se on vuorovaikutuksessa ympäristöönsä, mitä se viestii ja miten se onnistuu muodostamaan uuden kaupunginosan kehitystä tukevan ankkurin.

Kilpailutehtävän tontilla on selkeät kaupunkikuvalliset ja toiminnalliset suunnat, jotka ohjasivat kilpailijoita ratkaisemaan tehtävänantoa samansuuntaisilla ratkaisuilla, eikä kilpailun 2. vaiheessa enää nähty merkittävästi toisista ehdotuksista rakennuksen sijoittumisen tai toimintojen suuntautumisen suhteen poikkeavia perusratkaisuja. Ehdotusten välillä syntyi eroa sen mukaan, miten hyvin tehtävänannon selvät alkuvälellä onnistuttiin sovittamaan yhteen ja ratkaisemaan kilpailun järjestäjän eri tavoitteisiin vastaavalla tavalla. Kilpailijat lähtivät ratkomaan rakennuksen toiminnallisuutta tontin luoteiskulmasta, Kuninkaantammenaukion kaupunkikuvallisesta painopisteestä lähtien, sijoittaen liikuntasalin tontin nurkkaan ja järjestämällä pääsisäänkäynnin Kuninkaantammenaukiolta rakennuksen ydinalueelle.

Tontilla sijaitsevaa luonnontilaista metsää tuli pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon ja hyödyntää osana koulun ja päiväkodin pihasuunnitelmaa. Ehdotusten pihasuunnitelmat olivat korkeatasoisia ja onnistuivat erilaisilla tavoilla jäsentää rakennettua ja rakentamatonta piha-alueita muodostamaan elämyksellisiä metsäpihoja rakennuksen kainaloon. Rakennuksen jalanjäljellä oli yhdessä pihatoimintojen vaatiman tilan kanssa suora vaikutus säilytettävän metsän määrään. Kaupunkikuvallisesti parhaana ratkaisuna pidettiin mahdollisimman isoa ja yhtenäistä metsäaluetta tontin eteläreunalla, joka muodostaisi

puskurivyöhykkeen koulun toiminnallisen pihan ja vilkkaasti liikennöidyn Kuninkaantammenkierron kadun väliin.

Muutamit ehdotukset tutkivat myös tontin katuja pitkin laskevien maastonmuotojen hyödyntämistä maastoon uppoutuvina lisämaantasokerroksella tai rakennuksen maantasokerroksen porrastuvalla lattiatasolla. Rakennuksen huollon suunta ja järjestelyt aiheuttivat kilpailijoille päänvaivaa, miten kävelykadun varteen sijoittuva huoltopiha saadaan ratkaistua kaupunkikuvallisesti ja erotettua muusta piha-alueesta, miten huoltoajo kääntyy takaisin Kuninkaantammenkierrolle ja miten huoltopihalta saadaan yhteys tarvittaviin tiloihin ja niistä edelleen rakennuksen ydinalueelle. Tehtävänannon mukaisen laajennusvarauksen sijoittamisessa tontti tarjosi kaksi vaihtoehtoa, katutilan täydentämisen joko etelään Kuninkaantammenaukiota tai itään Karminikujaa pitkin. Parhaimmillaan rakennus toimisi kummassakin vaiheessa sekä kaupunkikuvallisesti, laajennuksen luontevalla liittymisellä kokonaisuuteen ja välttämällä vaikutelma keskeneräisyydestä, että toiminnallisesti, ilman merkittävää häiriötä 1. vaiheen rakennukselle 2. vaiheen rakentamisen aikana tai tarvetta väliaikaisten rakenteiden purkamiselle 2. vaiheen toteutuessa. Laajennuksen käyttötarkoituksen ollessa vielä epävarma, laajennuksen liittymiselle yhteyksien puolesta 1. vaiheen tiloihin ei annettu arvioinnissa suurta painoarvoa.

Sisätilojen arkkitehtuuri ja toiminnallisuus

Rakennuksen sisätilojen toiminnallisessa kokonaisratkaisussa olennaisinta oli ydinalueen liittyminen hyvin kaikkiin tilaryhmiin sekä liikuntasalin sijoittaminen niin, että se mahdollistaa monipuolisen yhdistettävyyden ja juhlaikäytön. Liikuntasalin sijoittamiseen liittyy väistämättä erilaisten kompromissien punnitseminen. Sali oli harvassa ehdotuksessa onnistuttu sijoittamaan ajautumatta vaikeuksiin kaupunkikuvassa, sisätilojen luonteessa tai tilaryhmien välisissä yhteyksissä. Toisaalta ehdotuksissa nähtiin oivaltavia tapoja käyttää liikuntasalia yhdessä näyttämön, ravintolan ja joissakin ehdotuksissa myös aulan katsomoportaan kanssa.

Tontin selkeistä suunnista johtuen suurimmassa osassa ehdotuksista tilaryhmät sijoittuvat samankaltaisesti rakennuksen eri puolille ja kerroksittain. Tilaryhmien sijoittumisen osalta useampaa kilpailijaa ohjattiin 1. vaiheen jatkosuunnitteluoheissa sijoittamaan tilaohjelman aktiivisimpia ja kaupunkitilaan avautumisen kannalta potentiaalisimpia taito- ja taideaineiden tiloja maantasokerrokseen Kuninkaantammenaukion reunalle katutaso elävöittämiseksi. Peruskoulun oppimiskorttelit tai päiväkodin toiminta-alueet sijoittuisivat aktiivista katutasoa rauhallisemmin pihan puolelle, josta välituntiyhteydet on myös helpointa järjestää. Rakennuksen iltakäytön rajautumiseen toivottiin mahdollisimman kompakteja ratkaisuja luontevilla sisäänkäynneillä eri käyttäjäryhmille.

Sisätilojen avautumisessa ulkotilaan painotettiin ydinalueen avaamista sekä aukion että pihan suuntaan sekä luonnonvalon järjestämistä riittävällä tavalla kaikkiin niihin tiloihin, jotka sitä tarvitsevat. Rakennuksen toiminnan tulisi avautua ja näkyä etenkin Kuninkaantammenaukion suuntaan, jonne rakennuksen pääjulkisivulla tulisi olla julkiselle rakennukselle ominainen, vahva ja itsenäinen luonne, eikä pääsisäänkäynnin eleen suhteen saisi jäädä tähän suuntaan mitään epäselvää. Toisaalta myös kovimmalla arkikäytöllä olevien oppilassisäänkäyntien tulisi olla jollain tavalla ylentäviä ja toivottaa lapsi tervetulleeksi kertomalla: ”Sinä olet tärkeä”.

Rakennuksen sisätiloissa arvostettiin helppoa suunnistettavuutta väljissä ja viihtyisissä aulatilaisissa. Liikennetilat tuli erottaa selkeästi tilaohjelman mukaisista oppimistiloista joutumatta kuitenkaan turvautumaan liaksi käytävämäisiin yhteyksiin tilojen ohi. Oppimistilakokonaisuuksien tulisi liittyä liikenteellisesti vaivattomasti sekä ydinalueeseen että ulos pihalle. Ulkoyhteys 2. kerrokseen oli ratkaistu joko runkoporrashuoneiden tai luhtikäytävien avulla. Tilaryhmien sijoittelussa ja oppimiskortteleiden ja toiminta-alueiden

tilaratkaisuihin tulisi huomioida myös tilaryhmien välisen yhteistyön ja yhdistettävyyden mahdollisuus. Kilpailussa nähtiin innovatiivisesti ratkaistuja, laadukkaita oppimistilakokonaisuuksia, jotka tukevat uuden opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita joustavilla ja monipuolisilla tilaratkaisulla ja joissa tilaohjelman mukaiset alat toteutuvat ja tilat saavat hyvin luonnonvaloa. Ehdotusten sisäarkkitehtuurin osalta tilallinen konsepti oli kirkastunut ja esitetty eri ehdotuksissa vaihtelevalla tasolla ja tarkkuudella. Parhaimmillaan tekijät olivat onnistuneet kehittämään ehdotukselle oman tilallisen tahdon, joka ohjasi suunnitteluratkaisuja johdonmukaisella ja varmaotteisella tavalla.

Tekniset ratkaisut ja elinkaarinäkökulma

Kilpailun arvioinnissa painotettiin teknisten ratkaisujen osalta rakennuksen pitkäaikaiskestävyyttä, riskirakenteiden välttämistä sekä helppoa ja kustannustehokasta huollettavuutta, ylläpitoa ja siivottavuutta pitkällä tähtäimellä. Ehdotukset esittivät pääosin hyvin varmoja ja toimiviksi todettuja rakenne- ja taloteknisiä ratkaisuja, joissa näkyi kilpailumuodon mukainen toteuttajaosapuolen osallistuminen suunnittelun ohjaukseen jo luonnosvaiheessa. Totutusta poikkeavia ja totuttua kestävämpää kehitystä tavoittelevia ja sitä edistäviä rakennusteknisiä ratkaisuja näkyi kuitenkin ehdotuksissa valitettavan vähän, eikä kilpailumuoto toisaalta ole omiaan rohkeiden uusien avausten ehdottamiselle tällä saralla. Kouluhankkeille tyypillisessä kustannus- ja aikataulupaineessa tämä on myös harvoin kilpailua järjestävän tilaajan todellinen tahtotila.

5.4 Ehdotuskohtainen arviointi 2. vaiheessa

Ehdotus ”CAMELOT”

A. Toiminnalliset ominaisuudet

A.a. Kokonaisratkaisun toimivuus koulu-, päiväkotij- ja asukaskäytössä

Tilaohjelma on ratkaistu kompaktisti kolmeen massapalikkaan ja niitä yhdistävään aulaosaan. Massapalikat ovat sisätilassa hyvin yhteydessä keskusaulaan, ja aula avautuu hyvin massapalikkoiden välistä aukiolle ja pihalle. Aulatila muodostuu varsin tehokkaasti massapalikkoiden väliin ilman pitkiä kulkureittejä tai hukkatilaa. Useampaan osaan jaetun rakennusmassan väleistä ja päistä saadaan luontevasti järjestettyä sisäänkäyntejä eri käyttäjille. Kokonaisratkaisu on yleisesti toimiva. Ratkaisu tukee koulu-, päiväkotij- ja asukastoimintaa ja sen kehittämistä.

Toiminta-alueet ja oppimiskorttelit massapalikkoiden sisällä on pyritty ratkaisemaan systemaattisesti pareittain peilikuvina, mikä on hyvä lähtökohta, vaikka tilaryhmäparien välinen yhteys voisi olla parempi varsinkin päiväkodin puolella. Perusratkaisu mahdollistaa hyvän rajattavuuden massapalikkakohtaisesti ja kerroksittain. Aulaa ei ole esitetty rajattavaksi iltakäytöstä. Iltakäytön tilat olisi mahdollista rajata myös kahdeksi erilliseksi iltakäyttöalueeksi ilman aulaa.

A.b. Sisä- ja ulkotilojen käytettävyys, toimivuus ja viihtyisyys, sisätilojen kalustettavuus

Tilojen perusratkaisut ovat selkeitä ja viihtyisiä, kalustettavuus on hyvää ja tilaohjelman tavoitteet toteutuvat. Ehdotuksessa neliöt ovat jakaantuneet siten, että ehdotuksessa ympäröivän yhteiskunnan, ravintolakorttelin, hallinto- ja työskentelytilojen ja taito- ja

taideaineiden neliöitä on annettua enemmän. Neliöitä on karsittu vastaavasti muissa kohdissa, erityisen paljon liikunnan korttelialueelta, lasten toiminta-alueilta sekä oppilaiden wc-tiloista.

Pääsisäänkäynti tapahtuu hyvin aulan takaosasta näyttämöltä katsottuna. Tämä on optimaalinen ratkaisu aulan juhlakäytön kannalta. Musiikin tiloista on hyvä yhteys näyttämölle. Kulku liikuntatilasta pukuhuoneisiin ja näyttämövarastoon ei ole optimaalinen. Yhteisöllinen tila on oudossa paikassa, kun sen tulisi olla rakennuksen ydin ja yhteydessä kaikkiin toiminnallisiin alueisiin. Käsityön suunnittelutilan ei tulisi olla läpikuljettava. Linjastojen ja astianpalautuksen kohta vaikuttaa ruuhkaiselta.

Maantasokerroksessa päiväkodin toiminta-alueiden yhteys keskusaulaan kulkee toisen, pimeän ja hukkatilamaisen aulatilan kautta. Sekä päiväkodin toiminta-alueet että peruskoulun korttelit on ratkaistu pareittain siten, että alueilla on oppimistiloista selkeästi erotettu liikennetila rungon keskellä, jonka kautta pääsee sekä aulaan että pihalle. Ratkaisu ei tue päiväkodin toiminnassa tarvittavaa yhteyttä toiminta-alueiden välillä ja tilaratkaisu on jäykkä, liikaa samankokoisia tiloja ilman vaihtelevuutta. Aulamaiset päiväkodin toiminta-alueiden isot toimintatilat ja kortteleiden opetusaukiot saavat hyvin luonnonvaloa sijoituessaan pitkältä sivultaan julkisivulle. Tosin tilojen läpi kuljetaan hieman häiritsevästi muihin opetustiloihin. Oppimistilakokonaisuuksien perusratkaisu mahdollistaa joustavasti erilaisia tilaratkaisuja. Aulan avotilojen *Itsenäinen opiskelu* ja *Opetusparvi* neliöitä ei ole annetussa tilaohjelmassa.

Pohjapiirrosotteessa on hyvin havainnollistettu kahden korttelin yhteistoimintaa, tilojen monikäyttöisyyttä, rajattavuutta ja yhdistettävyyttä. Monipuoliset kalustevalinnat tukevat hyvin tilallisia ratkaisuja. WC-tiloja sekä naulakko- ja reppusäilytystä olisi pitänyt sijoittaa myös välitunti liikenteen puolelle korttelia, nyt välituntiliikenteen yhteydessä sijaitsee pelkkä kenkäeteinen.

2. kerroksessa yksi päiväkodin toiminta-alueista on jouduttu sijoittamaan hallinnon tilojen taakse rakennuksen koilliskulmaan. Toiminta-alueelta on pitkä yhteys keskusaulaan muita tilaryhmiä ohittavia käytäviä pitkin. Hallinnon taukotila saa pelkkää välillistä luonnonvaloa julkisivun lasiseinäisten työskentelytilojen kautta. Henkilökunnan sosiaalitilat sijaitsevat kaukana hallinnon tiloista. Kohtaamotilat eivät saa luonnonvaloa. Opetusparveke aulan yhteydessä on keskeisellä sijainnilla hyvin kaikkien käytettävissä. Lasitettu kuisti on turhan iso.

A.c. Pihalle-alueiden toiminnallisuus ja kestävyys

Pihan toiminnallinen alue painottuu tontin keski- ja koillisosaan tontin eteläreunan jäädessä vähemmän muokatuksi. Pihalle muodostuu katsomoporras parhaaseen ilmansuuntaan ja katos sitä vastapäätä mahdollistaa pihan monipuolisen hyödyntämisen. Rakennusmassan kainaloon katsomoportaan ylätasolle jää luontevasti päällystetty peli- ja leikkialue. Kota on muutettu katokseksi.

A.d. Turvallisuus

Pohjapiirustuksiin ei liikennetiloiden selkeän ja suoraviivaisen jäsentelyn ansiosta muodostu heikosti valvottavia katvealueita. Ulkoportaat rakennusmassojen päissä mahdollistavat hyvän poistumisturvallisuuden. Luhtikäytävien julkisivussa on paljon umpipintaa, mikä heikentää niiden valvottavuutta ja vähentää niiden kautta sisätiloihin saatavaa luonnonvaloa. Liikuntasalin rajautuessa julkisivuun, salin sivulle 2. kerrokseen ei muihin ehdotuksiin verrattuna muodostu poistumisturvallisuuden kannalta ongelmallisia tilanteita.

B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

B.a. Kaupunkikuva, liittyminen ympäristöön, arkkitehtoninen kokonaisuus

Rakennuksen kokonaishahmoa on kehitetty 1. vaiheesta sympaattisempaan ja Kuninkaantammen alueen henkeä paremmin jatkavaan suuntaan kattomuotojen ja julkisivukäsittelyn avulla. Rakennuksen ilme on aktiivinen ja luonteva. Omaleimaiset kattomuodot, aumakaton muodostavat viherkatot sekä harjojen massapalikat antavat rakennukselle tunnistettavan julkisen rakennuksen hahmon. Rakennus sijoittuu onnistuneella tavalla tiiviisti kiinni Kuninkaantammenaukion ja Karmiinikujan katulinjoihin muodostaen länsi- ja pohjoispuolelleen katutilaa.

Kuninkaantammenaukion reunalla massoittelu taittuu viistosti sisäänpäin ottaen vastaan lähestyjät myös etelän saapumissuunnasta sekä muodostaen tontin länsireunalle kaistan polkupyöräpysäköinnille pääsisäänkäynnin yhteydessä. Pääsisäänkäynti erottuu selkeästi ja aulatila avautuu hyvin tärkeimpään saapumissuuntaan Kuninkaantammenaukiolle. Taito- ja taideaineiden tilat sekä musiikin tilat on sijoitettu hyvin Kuninkaantammenaukion reunalle katutilaa elävöittävällä sekä sisä- ja ulkotilojen vuorovaikutusta lisäävällä tavalla.

Rakennusmassaan integroitu jätekatos olisi ollut kaupunkikuvallisesti parempi ratkaisu erilliseen jätekatokseen verrattuna. Laajennusvaraus sijoittuu luontevasti kokonaisuusmassoitteluun, mutta voi olla haastava yhdistää rakennuksen ydinalueeseen. Tarve tälle riippuu laajennukseen tulevasta toiminnasta. Laajennusvarausta on ehdotettu kolmikerroksisena luontevasti muuhun massoitteluun liittyvänä niin, että maaston laskeutuessa 1. vaiheen kerrosten alle lisätään kerros räystääslinjan pysyessä samana.

B.b. Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värit

Julkisivun ja massoittelun jäsentely on varmaa ja hallittua. Julkisivuissa on taitavasti yhdistelty erilaisia aiheita ja käsittelyitä. Rakennuksen sisäänkäynteihin ja katoksiin on tuotu keltaista tehosteväriä, mikä elävöittää julkisivuja ja korostaa sisäänkäyntien kohtia. Katosten väripinnat olisivat voineet muodostua myös puuverhoilun avulla siellä, missä se olisi paloteknisesti mahdollista.

Julkisivun beige sävy tiili-, rappaus- ja alumiiniikkunoiden pinnoissa yhdistettynä viherkattoon ja tehosteväriin täydentää sopivan rauhallisesti Kuninkaantammen värikästä kokonaisilmettä. Julkisivuissa on hyvä materiaalin tuntu. Tarkasti esitetyt materiaalit ja julkisivuratkaisut antavat vaikutelman rakentamisen laadukkaudesta. Liikuntasalin umpinaista yläosaa aukion puolella on elävöitetty onnistuneella tavalla taidereliefillä ja koulun kellolla.

B.c. Piha-alueiden arkkitehtoninen laatu

Piha-alueilla on yhdistetty rakennetut ja rakentamattomat alueet hienovaraisella otteella. Pihan alueet jatkuvat metsään kapeampina polkuina.

B.d. Sisätilojen arkkitehtuuri, materiaalit ja värit

Sisätilojen tilallisuutta ja materiaaleja on esitelty useamman sisänäkökuvan verran. Kuvista välittyy sisätilojen miellyttävä, rauhallinen ja selkeä tunnelma. Eri tilaryhmät on ratkaistu selkeällä, johdonmukaisella ja tehokkaan oloisella tilajaolla.

C. Tekniset ominaisuudet, elinkaarikestävyys

C.a. Ylläpidettävyys, siivottavuus, huollettavuus

Pihan kulkuväylät ovat aurattavissa, lumen kasausta ei ole esitetty. Sisäänkäyntien aeraus onnistuu. Lumet pudotetaan katolta pihalle, kadulle ja rakennuksen tasakatto-osuudelle. Piha-alueella on paikoin leikkivälineitä pudotusalueella.

Räystäsdetaljin mukaan vesikouru on lähes julkisivupinnassa. Julkisivumateriaali saattaa kärsiä vesikourun padottamisesta. Jätehuolto on järjestetty asianmukaisesti. Lastauslaituri on turha, jos huoltoajoneuvo ei mahdu peruuttamaan sitä vasten. Kaikki huoltoa vaativat tilat on järjestetty hyvin yhden käytäväyhteyden varrelle.

IV-konehuoneet ovat huollon saavutettavissa, tosin IV-koneiden vaihtaminen näyttää osittain vaikealta. Tuloilmasäleiköt ovat osittain alttiina lumen vaikutuksille. Muiden teknisten tilojen laajuudet ja sijainnit ovat realistisia. Siivoustilojen laajuudet ja sijainnit ovat harkittuja. Lattiamateriaalit, betoni, tekstiilimatto ja keraaminen laatta, ovat siivottavia. Betonilattian käyttömahdollisuus ja -laajuus on neuvoteltava käyttäjän kanssa. Osaa lattiamateriaaleista ei ole kerrottu.

C.b. Riskirakenteiden välttäminen, pitkäaikaiskestävyys

Rakennetyypit on esitetty perusteellisesti, eivätkä ne jättäneet arvailun varaa valituista rakennemateriaaleista ja rakenneratkaisuista kosteusteknisestä ja yhteensopivuuden näkökulmasta. Valinnat perustuvat vakiintuneisiin ratkaisuihin eivätkä riskit ole normaalista poikkeavia. ”Uudisrakennuksesta toteutetaan terveellinen, turvallinen ja toimiva. Rakenne- ja materiaalivalinnat ovat yksinkertaisia ja elinkaarikustannuksiltaan mahdollisimman edullisia.” Rakennetyypit vahvistavat esitettyä toteamusta. Viherkattopintaisten vesikattojen liittymät tasakatto-osuudelle on esitetty vielä viitteellisesti. Selkeä kosteustekninen riski on tarkemmassa suunnittelussa poistettava toteutuskelpoisilla ja toimivilla ratkaisuilla. Yläpohjarakenteiden tuulettuminen on varmistettava suunnittelemalla riittävät tasoerot erilaisten vesikattotyyppien välille.

Rakennus on kaksikerroksinen, julkisivuiltaan säästä kestävä tiilimuurattu kokonaisuus. Tiilimuuratun kokonaisuuden mainitaan olevan huoltovapaa. Tiilen päälle tehtävien paikallisten rappauksien säilyminen kunnossa ja siistinä herättää epäilyksiä. Ehdotuksessa on aktiivisesti huomioitu muuntojoustavuus rakennejärjestelmän suunnittelussa minimoimalla kantavien väliseinien määrää.

Rakennuksen julkisivuissa on erilaisia sisäänvetoja, jotka aiheuttavat epäjatkuvuuskohtia ulkovaippaan ja edellyttävät kosteusteknisesti kestävien detaljien suunnittelua. Selostuksessa on maininta ”Viherkattojen rakenne on tuulettuva. Ratkaisulla vältetään ei-toivotuilta käännytyiltä kattorakenteilta. Viherkatot toteutetaan ketokasvillisina”. Ratkaisun toteuttamiskelpoisuus on arvioitavissa vasta tarkemmilla suunnitelmissa.

Ehdotus ”EKOLLON”

A. Toiminnalliset ominaisuudet

A.a. Kokonaisratkaisun toimivuus koulu-, päiväkotij- ja asukaskäytössä

Tilaohjelma on ratkaistu kompaktisti neljään massapalikkaan ja niitä yhdistävään aulaosaan. Massapalikat ovat sisätilassa kohtalaisesti yhteydessä keskusaulaan ja aula avautuu hyvin massapalikkoiden välistä aukiolle ja pihalle. Useampaan osaan jaetun rakennusmassan väleistä ja päistä saadaan luontevasti järjestettyä sisäänkäyntejä eri käyttäjille. Kokonaisratkaisu tuntuu miellyttävältä ja ratkaisu tukee koulu-, päiväkotij- ja asukastoimintaa ja sen kehittämistä.

Ehdotus on hyödyntänyt Karminin kujalla alemmas laskevan maaston lisäämällä rakennuksen itäpäähän toisen maantasokerroksen, mikä parantaa päiväkodin toiminta-alueiden yhteyksiä pihalle ja vapauttaa varsinaista maantasokerrosta, missä monet tilat tyypillisesti haluavat sijaita. Alemman maantasokerroksen kellarimaiseen takaosaan on saatu järjestettyä henkilökunnan sosiaalitalit ja siivous- sekä teknisiä tiloja, jotka ovat toimivasti avoportaan ja hissien kautta yhteydessä keskusaulaan. Alemman kerroksen ratkaisu on heijastunut maantasokerrokseen korkoerona päiväkodin massapalikan ja aulan välillä, joka on kuitenkin saatu ratkaistua portaiden ja hissien sijoittelun avulla, vaikka järjestelyistä seuraakin tilallista epäselvyyttä. Herää kysymys, olisiko vähemmälläkin määrällä portaita saatu ratkaistua tarvittavat yhteydet. Korkoerot sisätilassa sekä ulkotilojen porras- ja muuriratkaisut kertovat myös siitä, että maaston tasoero ei sittenkään ollut riittävä alemman kerroksen helppoon lisäämiseen, vaan maastoa on jouduttu muokkaamaan varsin paljon, vaikka lähtökohtaisena tavoitteena oli sopeutua siihen.

A.b. Sisä- ja ulkotilojen käytettävyys, toimivuus ja viihtyisyys, sisätilojen kalustettavuus

Tilojen käytettävyydessä on joitakin puutteita, tilaohjelman tavoitteet toteutuvat osittain. Kalustettavuus on huomioitu kohtalaisesti. Koulun yleisten oppimistilojen hyötyalaa on vähemmän, kuin ohjeellisessa tilaohjelmassa.

Näyttämön sijoittaminen liikuntasalin ja ravintolan kulmalle aulan katsomoportaan yhteyteen ja näyttämön avattavuus kolmeen suuntaan lisäävät hienosti tilan hyödyntämismahdollisuuksia. Toisaalta olisi toivonut selkeämpää hierarkiaa eri avautumissuuntien välille. Nyt kaikki kolme juhlaikäyttötilannetta on mitoitettu suunnilleen samalle enimmäiskäyttömäärälle ja yksi isomman yleisön juhlaikäyttömahdollisuus jää uupumaan. Aulan katsomoporras on hyvä ja monikäyttöinen toiminnallinen lisä tilaohjelmaan.

Musiikin tiloista puuttuu isompi pääoppimistila. Musiikin tilakokonaisuus on jaettu keskenään samankokoisiin pienempiin oppimistiloihin, mikä ei vastaa toiminnallisia tarpeita. Musiikin tilojen yhteys näyttämölle voisi olla parempi. Maantasokerroksen tilojen iltakäyttö on rajattu kahteen erilliseen kompaktiin iltakäyttöalueeseen omilla sisäänkäynneillä. Pukuhuonetoimien järjestelyt vaikuttavat epätehokkailta pitkistä mutkittavista käytäväosuuksista johtuen. Astianpalautuksen järjestelyt eivät vaikuta toimivilta.

Toiminnalliset alueet voisivat liittyä paremmin aulan päätilaan. Useammasta tilaryhmästä siirrytään aulaan päätilasta rajatun käytävämäisen tilan kautta. Rakennuksen liikennetilojen olisi toivonut liittyvän paremmin pääaulatilaan. Nyt liikennetilat on monessa kohtaa rajattu tarpeettomasti aulatilasta kapeisiin käytävämäisiin rinnakkaistiloihin. Hissit, kuilut ja aputilat olisi voinut järjestää aulaa kiertävän liikenneyhteyden ulkopuolelle, jolloin kierto olisi paremmin yhteydessä päätilaan. Tekijän tavoitteena on selvästi ollut rajata aulan yhteyteen pienipiirteisempiä siirtymätiloja, mutta aputilojen paketoiminta sivuun aulatilasta olisi tehnyt liikennetiloihin väljemmät ja sisätilan suunnistettavuudesta selkeämmän.

Päiväkodin yhteinen eteis- ja naulakkoalue maantasokerroksessa, josta on suorat yhteydet sekä aulaan että pihalle on hyvä. Toimintatilojen läpikuljettavuus ei ole toivottavaa. Päiväkodin kellarikerrokseen on sijoitettu ikkunattomia toimintatiloja.

Aulan parvelle on korkean aulan ja pihan välissä sijoitettu seinillä rajattuja luokkatiloja, jotka heikentävät aulan tilallista liittymistä pihan suuntaan ja vähentävät aulaan pihan suunnasta tulevaa luonnonvaloa, vaikka seinät olisivatkin osittain lasiseiniä. 2. kerroksen *Yleiset oppimistilat 2* -kortteliin ei kuljeta suoraan keskusaulasta, vaan viereisen tiilitalon kautta, toisen korttelin ohi. Välituntiportaan nouseminen 2. kerroksessa oppimiskorttelin keskelle vapauttaa hyvin julkisivupintaa oppimistiloille ja helpottaa oppimisalueen ratkaisemista. Välituntiliikenteeseen liittyvät wc- ja naulakotilat voidaan sijoittaa rungon keskelle ja oppimistilat niiden ympärille julkisivuille. Päiväkodin toiminta-alueet maantasokerroksessa on ratkaistu hyvin yhteisen eteis- ja naulakkoalueen kummallekin puolelle, josta on suorat yhteydet sekä aulaan että pihalle. Tosin toiminta-alueparien keskinäinen yhteys voisi olla parempi yhteistoiminnan mahdollistavalla tavalla.

Pohjapiirrosotteessa ei ole esitetty oppimiskorttelin monikäyttöisyyttä ja kalustusta juuri pohjapiirustuksia tarkemmin. Esitetyssä korttelikokonaisuudessa kahden korttelin välinen raja on epäselvä ja kumpikin kortteli käyttää samoja käytävämäisiä yhteyksiä tilaryhmän sisällä. Iltakäyttöalue kaikkine tarvittavine aputoimintoineen saadaan hyvin rajattua ja saavutettua massapalikan keskelle nousevan välituntiportaan avulla. Yleiseen oppimistilakokonaisuuteen kaivattaisiin enemmän yhdisteltäviä tiloja erikokoisille ryhmille, eri opetustilanteisiin.

Hallinnon työskentelytilat ovat ahtaan oloiset ja sijoittuvat käytävämäiseen tilaan. Hallinnon tiloista on pitkä matka aulaan ja oppimiskortteleihin liikuntasalin takaa monen käytävämäisen tilan kautta. Koulusihteerin tila puuttuu.

A.c. Piha-alueiden toiminnallisuus ja kestävyys

Piha-alueiden suunnittelussa on hyödynnetty onnistuneesti olemassa olevaa luontoa. Piharatkaisujen lähtökohdat ovat kestäviä, toiminnallisia sekä innovatiivisia. Pyörä- ja vaunupysäköinti on suunniteltu onnistuneesti. Kulku pihalla on jäsenneilty hyvin ja piha on mittakaavaltaan harmoninen. Metsä ja kosteikko tuovat pihalle lisäarvoa

Rakennusmassan kainaloon muodostuu viihtyisä pyöreä auditorioportaikko, joka sopii luontevasti koulun ilmaisutaidon painotukseen. Toiminnalliset alueet painottuvat tontin keski- ja pohjoisosaan säästämällä tontin reunoilla olemassa olevaa metsää. Säästettävä luonnontilainen vyöhyke jää kuitenkin varsin kapeaksi. Päiväkodin piha jää osittain rakennusmassan pohjoispuolelle Karmiinikujan varteen, mikä tekee piha-alueesta iltapäivällä varjoisan.

A.d. Turvallisuus

Sisätilaa on jaettu tarpeettoman paljon kapeisiin käytävämäisiin tiloihin, mitkä rajoittavat näkyvyyttä ja muodostavat katvealueita. Poistuminen hallinnon tiloista onnistuu vain yhteen suuntaan, mikä ei käy pakoreittimeissä. Myöskään *Yleiset oppimistilat 2* -tiloista 2. kerroksessa ei ole järjestetty tarvittavia poistumisreittejä paitsi pakoreittien myös palotilanteessa poistumisen kannalta.

B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

B.a. Kaupunkikuva, liittyminen ympäristöön, arkkitehtoninen kokonaisuus

Rakennuksen kokonaisuus on lämmin ja luonteva. Rakennus liittyy mukautuen Kuninkaantammen kaupunkikuvalliseen ilmeeseen. Ison rakennuksen mittakaava on onnistuneesti rikottu pienemmäksi jakamalla rakennus neljään massapalikkaan ja niitä yhdistävään aulaan. Yksi massapalikoista vaikuttaa ehkä hieman epäsuhtaisen pieneltä muihin massoihin verrattuna ja massojen sijoittelu muodostaa huonoa piha-aluetta rakennuksen pohjoispuolelle Karminnikujan varteen. Taito- ja taideaineiden tilat sekä musiikin tilat on sijoitettu hyvin Kuninkaantammenaukion reunalle katutilaa elävöittävällä tavalla.

Julkisivukäsittely, epätahtisesti sommitellut pystysuuntaiset ikkunat sekä hierarkian puute kerrosten ja massojen välillä sekä aukotuksessa, saavat rakennuksen näyttämään asuinrakennukselta, eikä rakennuksen kokonaisuus tästä johtuen viesti julkisen rakennuksen arvokkuutta. Pienipiirteisen aukotuksen rinnalle olisi kaivannut isompia lasiseinäavauksia erityisesti maantasokerroksessa. Rakennus näyttää yhdeltä Kuninkaantammen talolta muiden joukossa.

Liikuntasalimassan avaukset Karminnikujalle eivät tosiasiaassa elävöitä katutilaa, koska ikkunat ovat pukuhuonekäytävälle sekä liikunnan varastoon ja pukuhuonetiloihin, joita ei tulisi avata ikkunoilla katutasossa. Huoltopihalle on varattu tuhlailevan kokoinen alue piha-alueesta. Huoltoajoneuvon olisi saanut kääntymään täydellistä kääntymisympyrää pienemmälläkin alueella. Rakennusmassaan integroitu jätekatos olisi ollut kaupunkikuvallisesti parempi ratkaisu erilliseen jätekatokseen verrattuna. Laajennusvaraus on sijoitettu huoltopihan eteläpuolelle ja yhdistetty pitkällä yhteyskäytävällä 1. vaiheeseen. Ratkaisu eristää laajennusosan kauas 1. vaiheen rakennuksesta ja kaataa toteutuessaan osan säilytettävästä metsästä.

B.b. Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värit

Rakennuksen julkisivut ovat punatiiltä ja myös katto on tiiltä, mikä sointuu hyvin Kuninkaantammen värikkääseen ja orgaaniseen julkisivumateriaalimaailmaan. Julkisivukäsittelyssä ei ole syvennytty detaljitasolle, vaan julkisivut on käsitelty kauttaaltaan yhdellä materiaalilla ilman erityistä julkisivukäsittelyn jäsentelyä. Tämä vahvistaa vaikutelmaa arkisesta asuinrakennuksesta.

B.c. Piha-alueiden arkkitehtoninen laatu

Pihasuunnitelma muuttuu onnistuneesti asteittain päällystetystä toiminnallisesta piha-alueesta luonnontilaiseen metsäpihaan. Musta asfaltti pihan käytävien ja toiminnallisten alueiden päällysteenä tuntuu vieraalta valinnalta metsäpihalle.

B.d. Sisätilojen arkkitehtuuri, materiaalit ja värit

Aulan sisänäkökuvassa on miellyttävän intiimi tunnelma ja tavoite tiilitalojen hahmottumisesta sisätilassa välittyy. Aula saa luonnonvaloa hyvin eri puolilta massapalikkoiden välistä. Toisaalta tilan pieni koko herättää kysymyksiä tilan riittävydestä juhlaikäytön tarpeisiin. Aulatilan säleikköpinnat häivyttävät tiilimassojen hahmottumista ja tekevät kokonaisuudesta tarpeettoman epäselvän.

Aulan eri osiin, sivuun ydinalueesta, muodostuu luontevasti erilaisia rauhallisempia ja viihtyisiä kohtia, jotka avautuvat ulkotilaan.

C. Tekniset ominaisuudet, elinkaarikestävyys

C.a. Ylläpidettävyys, siivottavuus, huollettavuus

Pihan kulkuväylät ovat aurattavissa, asfalttipinnat ovat ylläpidon kannalta hyvä ratkaisu, lumen kasausta ei ole esitetty. Sisäänkäyntien auraus onnistuu. Lumet pudotetaan katolta pihalle, kadulle ja rakennuksen tasakatto-osuudelle. Piha-alueen pudotusalueella on ulkoportaat.

Julkisivumateriaalit ovat pitkäikäisiä, räystäsdetaljin mukaan vesikourua vedetty hiukan ulos julkisivupinnasta. Jätehuolto on järjestetty asianmukaisesti. Hajautettu ilmanvaihtoratkaisu tuo mukanaan säädettävyiden ja kanavavetojen kannalta etuja. Aluekohtaisten laitteiden lukumäärä lisää myös huollettavien kohteiden lukumäärää. Pääsy huollettaviin tiloihin on lähtökohtaisesti hyvä. Muiden teknisten tilojen laajuudet ja sijainnit ovat realistisia. Siivouskeskus sijaitsee alimmassa kerroksessa. Muiden kerrosten siivoustilat ovat hajallaan ja osin epäkäytännöllisen pienet. Lattiamateriaalit, massalattia, tekstiilimatto, kolikkokumimatto, keraaminen laatta, salin massalattia ja akryylibetoni, ovat siivottavia.

C.b. Riskirakenteiden välttäminen, pitkäaikaiskestävyys

Tarkan kuvan saaminen materiaalivalinnoista ja rakenneratkaisuista ei semaattisten rakennetyyppien ja rakennustapaselostuksen perusteella kaikin osin onnistu. Keskusaukion päälle suunniteltu kattoikkuna nähdään kosteusteknisenä riskinä, olkoonkin, että ikkuna on esityksen mukaan tulossa pystypinnalle. Kattoikkunan tarpeellisuus tulee arvioida huolellisesti.

Lähtökohtaisesti esitetty ns. rinneratkaisu lisää kosteusteknisiä riskejä, jotka tulee minimoida kehittämällä suunnitelmia siten, että maanvastaisen seinän taakse tulee rakennusfysikaalisesti toimiva taustatila. Ratkaisu poikkeaa kilpailuohjelmasta, jonka mukaan rakennukseen ei tule kellaria.

Tiilipintaisten vesikattojen liittymät tasakatto-osuudelle esitetyllä tavalla muodostavat kosteusteknisen riskin. Yläpohjarakenteiden tuulettuminen on varmistettava suunnittelemalla riittävät korkeustasoerot erilaisten vesikattotyyppien välille. Rakennuksen julkisivuissa on erilaisia sisäänvetoja, jotka aiheuttavat epäjatkuvuuskohtia ulkovaippaan ja edellyttävät kosteusteknisesti kestävien detaljien suunnittelua. Arviointiperusteissa mainittua huollettavuuden huomioimista ei ehdotuksen selostuksessa ole tuotu esiin.

Ehdotus ”HYRRÄ”

A. Toiminnalliset ominaisuudet

A.a. Kokonaisratkaisun toimivuus koulu-, päiväkoti- ja asukaskäytössä

Syvärunkoinen rakennus asettaa haasteita luonnonvalon, yhteyksien järjestämisen ja näiden kautta viihtyisyyden kannalta. Liikuntasalin sijoittaminen rakennuksen keskelle siten, että se on yhdistettävissä pitkältä sivultaan keskusaulaan sekä näyttämön sijoittaminen salin vastakkaiselle pitkälle sivulle mahdollistavat juhlaikäytön suurella yleisömäärällä. Liikuntasalin sijoittaminen rakennuksen keskelle on kuitenkin aiheuttanut sen, että salia kierretään kummassakin kerroksessa pitkillä käytävyyhteysillä ilman näkymiä ulos. Iltakäytön tilat rajautuvat maantasokerroksessa hyvin salia kiertävän käytävyyhteyden varrelle. Kokonaisratkaisu ei tue koulu-, päiväkoti- ja asukastoiminnan tavoitteita.

A.b. Sisä- ja ulkotilojen käytettävyys, toimivuus ja viihtyisyys, sisätilojen kalustettavuus

Tilojen käytettävyys on huono, tilaohjelman tavoitteet eivät toteudu ja kalustettavuus on huonoa. Tilaohjelman hyötyala on ylitetty. (Pysytään kuitenkin sallitun 5 prosentin sisällä.)

Musiikin tilat jäävät kauas ydinalueesta. Väestönsuojaan sijoitetut musiikin tilat olisivat toisenlaisella ratkaisulla voineet avautua katutilaan ympäristöään elävöittäväällä tavalla. Hallinnon tiloista rakennuksen luoteiskulmasta on pitkä matka käytäviä pitkin muihin osiin rakennusta. Lyhin reitti hallinnon tiloista aulaan kulkee oppilashuollon odotustilan läpi, mikä ei ole hyvä ratkaisu. Henkilökunnan sosiaalitalat sijaitsevat kaukana sisäänkäynnistä. Oppimisympäristön monikäyttöisyyskaaviossa ei ole onnistuttu esittämään oppimiskorttelien monipuolisuutta ja joustavuutta onnistuneesti, vaan esitetty pelkkä yksi tila kahdessa eri käyttötarkoituksessa. Pukuhuoneista puuttuu kolmas, pienempi pukuhuone. Astianpalautuksen järjestelyt eivät vaikuta toimivilta. Asukaskäytön varaston koko on turhan suuri.

Julkisivusta ulkonevien pienryhmätilojen hyödyntämistä rajoittaa niihin kulkeminen toimintatilojen kautta. Kulku maantasokerroksen toiminta-alueilta ruokasaliin välituntiportaan kautta ei ole toimiva ratkaisu.

A.c. Piha-alueiden toiminnallisuus ja kestävyys

Rakennusta reunustaa leveä avoin toiminnallinen vyöhyke tontin halki, joka ulottuu länsipäästään Kuninkaantammenkierrolle asti. Toiminnalliselle alueelle on sijoitettu paljon eri pihatoimintoja. Rakennetun ja luonnontilaisena säilyvän piha-alueen raja on selvä, metsäalue jää varsin pieneksi. Laajennuksen tieltä joudutaan purkamaan paljon piharakenteita. Rakennusmassan sijoittelu ja muotoilu muodostaa pohjoispuolelleen hukkatilamaista ulkotilaa, joka on pois eteläosassa säilyvästä metsäalueesta ja tekee Karminikujan katutilasta epäselvän.

Piha-alueiden toiminnallisuutta ja kestävyttä ei ole huomioitu riittävästi suunnitelmassa ja pihan ratkaisut ovat epäselvät. Katsomoita on yksi liikaa.

A.d. Turvallisuus

Poistumismatka pihamassan itäpäästä vaikuttaa palotilanteessa poistumisen kannalta liian pitkältä ja on pakoreittien puolesta huonosti järjestettävissä vain korttelin oppimisaulan kautta. Liikennetilojen järjestäminen kapeiksi ja pitkiksi käytäviksi ei luo turvallista ja viihtyisää kouluympäristöä.

B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

B.a. Kaupunkikuva, liittyminen ympäristöön, arkkitehtoninen kokonaisuus

Taito- ja taideaineiden tilat on sijoitettu onnistuneesti Kuninkaantammenaukion reunalle katutilaa elävöittäväällä tavalla. Rakennusmassaan integroitu talovarasto olisi ollut kaupunkikuvallisesti parempi ratkaisu erilliseen varastorakennukseen verrattuna. Laajennusosa on hyvin liitettävissä 1. vaiheen aulatilaa. 2. kerroksen oppimiskortteleiden välituntiyhteydet menevät laajennuksen toteutuessa uusiksi.

B.b. Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värit

Kokonaismassoittelu on käsittelynsä ja massojen suuntautumisen puolesta outo, rakennuksen muotoa on vaikea kuvailla. Pitkien rakennuskappaleiden sivujulkisivut ovat torjuvia aukion ja pihan suuntaan. Näiden suuntien sijasta rakennusmassa muodostaa sisäänvetoja ja taittelua pohjoiseen Karminikujan puolelle. Pohjoispuolen taittelevan rakennusmassan muodonanto katoksineen ja ulkovarastoineen on epäselvää. Laajennusvaraus tontin etelänurkassa ei selkeytä kokonaismassoittelua.

Pihajulkisivun käsittely luhtikäytävän rajaavilla pystysuuntaisilla puulamelleilla vaikuttaa lupaavalta. Samaa käsittelyä olisi voinut jatkaa myös muille julkisivuille. Nyt pihajulkisivu ja muut julkisivut ovat kuin eri rakennuksesta. Periskooppimaisesti pihajulkisivun lävistävät pienryhmätilat muodostavat kiinnostavuutta sekä sisä- että ulkotilaan. Vinoon asetetut putkimaiset ulkoportaat antavat rakennukselle ilmettä, mutta samaa aihetta olisi voinut käyttää laajemmin eri puolilla rakennusta, nyt kaksi vierekkäin sijoitettua porrasta jäävät liian paikalliseksi aiheeksi.

Sattumanvarainen julkisivuaukotus erikokoisilla ja eri korkeuksille sijoituvilla neliömäisillä ikkunoilla herättää kysymyksiä siitä, miten aukotus toimii sisätilan oppimistilojen kannalta ja onko julkisivu kokonaisuudessaan liian umpinainen.

B.c. Piha-alueiden arkkitehtoninen laatu

Pitkän ja luhtikäytävämäisen, umpikuijiin päättyvän sadekatoksen käytettävyys ulko-oleskelutilana arveluttaa. Piha-alueet kääntyvät ja liittyvät avoimesti tontin eteläreunalla vilkkaaseen Kuninkaantammenkiertoon. Laajennukselle on jätetty valmiiksi avoin tila pihalla.

B.d. Sisätilojen arkkitehtuuri, materiaalit ja värit

Sisätilojen arkkitehtuuri ei ole onnistunut pitkistä pimeistä käytävätiloista johtuen. Vain pieni osa rakennusta on suorassa yhteydessä pääaulatilaan. Aulan sisänäkymäkuva antaa rakennuksen päättilasta umpinaisen vaikutelman. Tilasta olisi toivonut isompaa näkymää ulos ja useammasta välistä. Sisätilan materiaali- ja värimaailma jää näkymäkuvan perusteella vaisuksi.

C. Tekniset ominaisuudet, elinkaarikestävyys

C.a. Ylläpidettävyys, siivottavuus, huollettavuus

Käsityön tilat eivät ole suorassa yhteydessä huoltopihaan, eikä suunnitelmissa ole esitetty, miten tiloja huolletaan. Pihan kulkuväylät ovat aurattavissa, osittain asfalttipintaiset väylät ovat ylläpidon kannalta toimiva ratkaisu. Lumen kasausta on jossakin määrin mietitty. Sisäänkäyntien auraus on paikoin hankalaa. Lumet pudotetaan tarvittaessa tasakatolta pihalle tai kadulle. Pihan pudotusalueella on leikkivälineitä. Pääjulkisivumateriaali on ylläpidon kannalta hyvä. Ulkonevien ikkunoiden päälle kerääntyvä aines likaa ajan myötä julkisivua. Liimapuun käyttäminen julkisivussa herättää ylläpidon kannalta huolta.

Jätehuolto on mietitty, jäteastiat integroitu katokseen. IV-konehuoneiden sijainnit ovat huollon saavutettavissa ja ainakin laajemman konehuoneen koneet ovat vaihdettavissa. Muut tekniset tilat ovat riittämättömät.

Siivouskeskus sijaitsee maantasokerroksessa, muut siivoustilat ehkä juuri ja juuri riittävät. Lattiamateriaalit, tekstiililaatta, betoni, polyuretaanielastomeeri, pistejoustava urheilulattia,

kolikkokumimatto, akryylibetoni, keraaminen laatta ja mosaiikkibetoni, ovat siivottavia. Betonilattian käyttömahdollisuus ja -laajuus on neuvoteltava käyttäjän kanssa.

C.b. Riskirakenteiden välttäminen, pitkäaikaiskestävyys

Rakennetyypit ovat selkeät ja niistä on arvioitavissa tehdyt materiaalivalinnat ja rakenneratkaisut kosteusteknisestä ja yhteensopivuuden näkökulmasta. Valinnat perustuvat vakiintuneisiin ratkaisuihin eivätkä riskit ole normaalista poikkeavia. Tasakattoratkaisu ei lähtökohtaisesti ole ongelma edellyttäen, että sisäpuoliset kallistukset ja sadevesikaivot suunnitellaan ja toteutetaan huolellisesti ja toimivina.

”Rakennusmateriaalit ovat ajattomia ja kestäviä. Sisäänkäynnit on suojattu katoksilla. Kaikkien järjestelmien sekä tilojen suunnittelussa ja valinnassa huomioidaan energiatehokkuus, pitkäikäisyys ja huollettavuus.” Ehdotuksen luonnokset vahvistavat esitettyä kuvausta.

Julkisivupinnasta esiin työntyvien noppien tarpeellisuus tulee arvioida huolellisesti. Rakennelmat lisäävät kosteusteknistä riskiä. Ehdotuksessa on aktiivisesti huomioitu muuntojoustavuus rakennejärjestelmän suunnittelussa minimoimalla kantavien väliseinien määrää. Huollettavuuden ilmoitetaan olevan yksi suunnittelun ohjenuora.

Ehdotus ”Kuninkaantammen kylätalo”

A. Toiminnalliset ominaisuudet

A.a. Kokonaisratkaisun toimivuus koulu-, päiväkoti- ja asukaskäytössä

Perusratkaisu maantasokerrosta kiertävästä katoksesta muodostaa runsaasti katettua ulkotilaa ilman tarvetta erillisille katoksille. Katosrakennetta on suunnitelmassa kuitenkin reilusti enemmän kuin mikä olisi tarpeellista. L-muotoon ratkaistu tilaohjelma aiheuttaa tarpeen tilaryhmien ohittamiselle liikennetiloilla, mikä johtaa pitkiin käytävämäisiin yhteyksiin.

Taito- ja taideaineiden sekä musiikin tilat on sijoitettu 2. kerrokseen, mikä tuntuu sekä toiminnallisesti että kaupunkikuvallisesti väärältä ratkaisulta. Tällöin menetetään kyseisten tilojen maantasokerroksen julkisivua elävöittävä vaikutus, käsityön huoltoyhteys sekä musiikin ja näyttämön välinen yhteys. Nämä ovat myös iltakäytön tiloja ja tällä sijoittelulla iltakäytön raja on jouduttu ulottamaan 2. kerrokseen mukaan lukien keskusaula. Esiopetuksen kortteli sijaitsee väärällä paikalla avautuen pelkästään rakennuksen huoltokatokseen.

Rakennuksen kokonaislaajuus on huomattavasti muita ehdotuksia suurempi (jopa yli 1000 br-m²), mikä heijastuu suunnitelmaan rakennuksen liian isona jalanjälkenä, kaupunkikuvallisina mittakaavaongelmina, pitkänä etäisyyksinä rakennuksen sisällä sekä tuhlailevana tontin käyttönä. Ratkaisussa hahmotetaan koulu-, päiväkoti- ja asukastoiminnan tavoitteita. Tilaohjelman tavoitteet toteutuvat osittain. Suunnitelmassa on liikaa hyötyalaa ja katosratkaisu on liian hallitseva ja tästä johtuen katettua ulkotilaa on liikaa.

A.b. Sisä- ja ulkotilojen käytettävyys, toimivuus ja viihtyisyys, sisätilojen kalustettavuus

Pääsisäänkäynnin järjestelyt eivät toimi. Sisäänkäynti tapahtuu ahtaaseen eteistilaan, jonka kautta tapahtuu myös salin juhlasisäänkäynti. Nämä olisi tullut erottaa tarpeeksi kauas toisistaan. Aulatilassa sisäänkäynnistä astutaan liian lähelle näyttämön edustaa, mikä

häiritsee aulaan avatun näyttämön juhlakäyttötilannetta. Aulan katsomoporras on hyvä ja monikäyttöinen toiminnallinen lisä tilaohjelmaan. Jää epäselväksi, voidaanko hissiä hyödyntää näyttämön suuntaan 2. kerroksen musiikin ja näyttämön välillä.

Päiväkodin toiminta-alueiden sisäänkäyntejä on järjestetty Karminnikujan puolelta, mikä ei ole hyvä ratkaisu. Toiminta-alueiden sisäänkäynnit tulisi pyrkiä järjestämään suoraan pihalta ilman tarvetta kiertää rakennusta.

Pohjapiirrosotteessa näkyy aika paljon liikennetilaksi lukeutuvaa avointa tilaa suhteessa siinä rajattujen oppimistilojen määrään ja kokoon. Esimerkkialueen järjestelyt vaikuttavat tilatehokkuuden näkökulmasta heikoilta, korttelikokonaisuus on venynyt liian pitkäksi ja liikennetilojen mitoitus on löysää.

Pukuhuonetoissa risteää likainen ja puhdas liikenne. Pukuhuoneista puuttuu kolmas, pienempi pukuhuone. Astianpalautuksen järjestelyt eivät vaikuta toimivilta. Polkupyöräpaikkoja on sijoitettu häiritsevästi ikkunoiden eteen. Jatkuva katos vähentää sisätilojen luonnonvalon määrää.

Suunnitelmassa on esitetty arveluttavan suuri määrä siirtoseinää.

A.c. Piha-alueiden toiminnallisuus ja kestävyys

Olemassaolevaa metsää on säästetty myös aivan rakennuksen tuntumassa ja rakennettu piha-alue on suunniteltu säilytettävän metsän lomaan. Säilyvät yhtenäiset metsäalueet jäävät tästä johtuen pieniksi. Rakennus ulottuu laajoin katetuoin ulkotiloin tontin etelärajaan asti. Etelään ulottuvan sakaran itäjulkisivun edusta, jonka kautta oppimiskorttelit kulkevat pihalle, jää iltapäivällä varjoisaksi. Päiväkodin piha-alue sijaitsee keskellä muuta pihaa vain aidalla erotettuna, eikä rajaudu muusta pihasta omaan rauhaansa esimerkiksi massoittelemalla tai kasvillisuuden avulla.

A.d. Turvallisuus

Musiikin opetustilojen perältä 2. kerroksesta on pitkältä vaikuttava poistumisetäisyys vain yhteen suuntaan.

B. Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

B.a. Kaupunkikuva, liittyminen ympäristöön, arkkitehtoninen kokonaisuus

Arkkitehtoninen perusratkaisu on voimakas ja virkistävän omaleimainen. Rakennuksen arkkitehtuuri on kuitenkin jäänyt luonnosmaiseksi, eikä ehdotus kehittynyt 1. vaiheesta juurikaan. Rakennus sijoittuu tiiviisti kiinni katulinjoihin ja muodostaa pitkällä julkisivuillaan selkeää katutilaa. Julkisivuaiheet ja kokonaisuusmassoittelemalla olisivat kaivanneet vaihtelevampaa käsittelyä, erilaisia kohtia ja reagointia maastonmuotoihin. Nyt rakennus on kierretty kauttaaltaan samaa aihetta käyttäen, mikä synnyttää ylikorkeita katoksia, pitkiä julkisivulinjoja ja monotonisuutta. Asiaa ei helpota rakennuksen liian suuri kokonaisuuslaajuus. Pääsisäänkäynnin kohta ei hahmotu julkisivussa riittävän selkeästi julkisivun kaavamaisen käsittelyn johdosta. Rakennus on ainoana ehdotuksista ulotettu Kuninkaantammenkaaren tontinrajaan asti.

Huoltoajoneuvon kääntymistä ei ole järjestetty tontin puolella, vaan ajoneuvo joutuu kääntymään katualueella kaavaan merkityn huoltoväylän ulkopuolella. Tämä on vastoin 1. vaiheen jatkosuunnitteluohjeita. Rakennusmassaan integroidut ulkovarastot olisivat olleet kaupunkikuvallisesti parempi ratkaisu erilliseen varastorakennukseen verrattuna.

Laajennus jatkaa rakennusmassaa luontevasti koko Karminnikujan matkalle. Esitetyt optiot rakennuksen laajentamiselle katolle rakentamalla vaikuttavat kiinnostavilta ja sopisivat hyvin kokonaisuusmuuteluun.

B.b. Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värit

Rakennuksen ulkoarkkitehtuuri on selkeää ja johdonmukaista. Puurakentaminen vastaa hyvin Kuninkaantammen asemakaavoituksen tavoitteeseen ilmastoviisaasta rakentamisesta. Puupintojen käsittelyä ei kuitenkaan ole kuvailtu riittävän tarkasti. Massoittelun porrastukset ja koko rakennuksen ympäri jatkuva katos eivät tunnu kaikissa kohdissa tarpeellisilta. Esimerkkinä tästä Kuninkaantammenaukion kadunvarsi ei ole hyvä paikka opetusterassille.

B.c. Piha-alueiden arkkitehtoninen laatu

Pihalle muodostuu tilallisesti yksi suhteellisen avoin alue. Piha-alueen rakenteiden muodonanto vaikuttaa lupaavalta ja materiaalivalinnat luonnonmukaisilta. Rakennus on muihin ehdotuksiin verrattuna jalanjäljeltään huomattavasti kookkampi, mikä vähentää tontilla säilyvän luonnontilaisen metsän alaa.

B.d. Sisätilojen arkkitehtuuri, materiaalit ja värit

Pääaulatila avautuu hyvin sekä aukion että pihan suuntaan. Korkea aulatila ja sitä sivuavat eri syvyiset matalammat aulatilavyöhykkeet 1. ja 2. kerroksessa muodostavat tilallisesti mielenkiintoisen kokonaisuuden. Kokonaisvaltainen puun käyttö, näkyvät puurakenteet ja runsas puupintojen määrä sisätilassa luovat rakennukseen miellyttävän ja lämpimän tunnelman, joka jatkaa suunnitelman voimakasta arkkitehtonista otetta ulkoa sisälle. Rakennuksen lattiatasojen on sopeutettu luoteiskulmasta kumpaankin suuntaan laskeutuvaan maastoon. Tasoerot sisätilassa lisäävät tilallista mielenkiintoa.

Sisätilojen suunnittelu on jäänyt kaaviomaiseksi, eikä sisätilojen tilallinen konsepti hahmotu muuten kuin pääaulatilan osalta. Tilaohjelma on ratkaistu rakennuksen jalanjälkeen ja tiloihin on vedetty tarvittavat liikenneyhteydet, mutta tuomaristo jäi kaipaamaan konkretiaa sisätilan tilallisten ratkaisujen suhteen, esimerkiksi miten tilat liittyvät toisiinsa ja rajautuvat toisistaan joko avoimesti tai lasi- ja umpiseinäpinnoilla. Liikennetilojen olisi toivonut liittyvän näkymien avulla paremmin ulkotilaan.

C. Tekniset ominaisuudet, elinkaarikestävyys

C.a. Ylläpidettävyys, siivottavuus, huollettavuus

Pihan pääkulkuväylät ovat aurattavissa, lumen kasausta ei ole esitetty. Sisäänkäynnit sijaitsevat katoksen alla. Auras katokselle sisäänkäyntien läheisyyteen pihan puolella onnistuu vain rajoitetusti. Harjakatot kasaavat lunta taitekohtiin. Lumet on pudotettava katokselle ja siitä edelleen kadulle tai pihaan. Pudotusalueella ei ole erityisiä esteitä. Julkisivulautaus vaatii huoltoa ja uusimista. Räystäsdetaljin mukaan vesikouru on lähes julkisivupinnassa. Julkisivumateriaali saattaa kärsiä vesikourun padottamisesta. Katoksen puurungon säänkestävyys herättää ylläpidon kannalta huolta.

Jätehuollon ratkaiseminen rakennuksen seinän viereen julkisen väylän varteen on epäonnistunut. Käsityön tilojen huoltoyhteys rakennuksen 2. kerrokseen on hankala. Iltakäyttöalue on turhan laaja siivouksen näkökulmasta.

IV-konehuoneet on esitetty liian viitteellisesti. Kulkuyhteydet ja huollettavuus jäävät liikaa arvailujen varaan. Muut tekniset tilat on sijoitettu rungon keskelle, mikä ei ole ratkaisuna toivottava. Siivouskeskus sijaitsee 1. kerroksessa, muut siivoustilat ovat riittämättömät (1 kpl päiväkodissa, 2. kerroksessa ei lainkaan). Lattiamateriaaliksi on esitetty muovimattoa (mainittu myös linoleumi ja tekstiilimatto). Kaikkiin tiloihin se ei sovellu, mutta siivottavuus ei aiheuta ongelmia.

C.b. Riskirakenteiden välttäminen, pitkäaikaiskestävyys

Rakennetyyppejä ja rakenneratkaisua ei ole esitetty riittävällä tarkkuudella. Tarjouspyynnössä vaatimuksena ollut välipohjarakennetyyppi on esitetty sanallisesti alapohjan ja yläpohjan yhdistelmänä. Kummassakin on omat erityispiirteensä, jotka eivät lähtökohtaisesti sisälly välipohjarakenteeseen. Esitetty vesikattomuoto aiheuttaa merkittävän kosteusriskin viistokattojen kohtaamisjiiriin. Riittävää selvitystä riskin minimoimisesta ei aineistossa ole. Huollettavuus otetaan huomioon rakenteita rikkomatta, mutta ajatusta ei ole avattu tarkemmin eikä mm. puupintaisten julkisivujen huollettavuudesta ole mainintaa. Julkisivujen pintakäsittelyn uusiminen aiheuttaa kustannuksia.

Ehdotuksen runkoratkaisun luvataan kestävän 100 vuotta, mutta siitä ei ole esitetyn aineiston perusteella mahdollista saada täyttä varmuutta. Rakennetekninen kuvaus on paikoin jäsentymätön ja hankaloittaa rakenneratkaisujen ja niiden yhteensopivuuden hahmottamista. Kaikkiin materiaalivalintoihin ei ole otettu selkeästi kantaa ja muodostuu vaikutelma, että kaikkia asiakirjoja ei ole laadittu juuri tähän hankkeeseen.

Kuivissa sisätiloissa tapahtuva tilaelementtien kokoaminen on kosteudenhallinnan näkökulmasta sekä mittatarkkuuden kannalta merkittävä etu.

5.5 Elinkaarikustannusten vertailupisteet

<i>ehdotus</i>	<i>elinkaarikustannus</i>		<i>pisteet</i>
CAMELOT	3 368 000 €	1,00 *5=	5,00
EKOLLON	3 641 500 €	0,92 *5=	4,62
HYRRÄ	3 639 000 €	0,93 *5=	4,63
KYLÄTALO	4 195 500 €	0,80 *5=	4,01
pienin elinkaarikustannus	3 368 000 €		

5.6 Laatusuhteet 2. vaiheessa

Arviointiryhmä arvioi ehdotukset ja päätti kokouksessaan 23.10.2020 ehdotusten laatusuhteet (A + B + C) ja samalla niiden suhteutetut laatusuhteet (0–5 pistettä):

- Camelot 3,75+4,13+4,13 pistettä (4,00/5)
- Ekollon 3,75+2,75+3,84 pistettä (3,45/5)
- Hyrrä 1,75+1,50+3,84 pistettä (2,36/5)
- Kuninkaantammen kylätalo 2,25+3,25+2,60 pistettä (2,70/5)

Arviointiryhmä totesi, että ehdotukset Hyrrä eikä Kuninkaantammen kylätalo saanut laatu-arvioinnissa vaadittua 50 % maksimipisteistä toiminnallisten tai kaupunkikuvallisten ominaisuuksien ja arkkitehtuurin osalta, joten näiden ehdotusten laatijoiden urakkahintoja ei voida käsitellä hinta-arvioinnin pisteytyksessä.

6 LAATUARVIOINNIN TULOS

Arviointiryhmä vahvistaa Kuninkaantammen peruskoulun ja päiväkodin SR-urakan laatuarvioinnin tuloksen:

Ehdotus	pisteet
Camelot	4,00
Ekollon	3,45
Hyrrä	2,36
Kuninkaantammen kylätalo	2,70

Ehdotukset Hyrrä eikä Kuninkaantammen kylätalo saanut laatuarvioinnissa vaadittua 50 % maksimipisteistä toiminnallisten tai kaupunkikuvallisten ominaisuuksien ja arkkitehtuurin osalta, joten näiden ehdotusten laatijoiden urakkahintoja ei voida käsitellä hinta-arvioinnin pisteytyksessä.

Helsingissä 28. päivänä lokakuuta 2020

Sirkka-Liisa Sundvall, puheenjohtaja

Juha Aaltonen

Arto Manninen

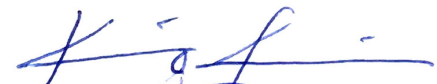
Eero Nuotio

Vera Schulman

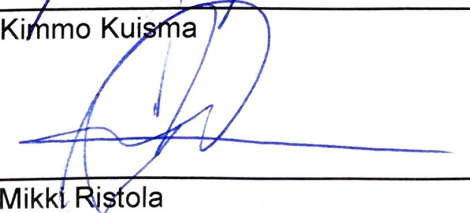
Mia Kuokkanen

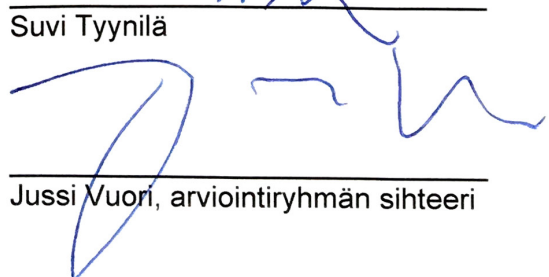
Kimmo Kuisma

Suvi Tynnilä

Mikki Ristola

Jussi Vuori, arviointiryhmän sihteeri